

GRONINGEN

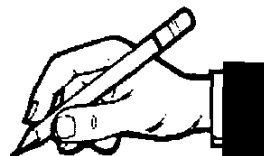
AFDELINGSORGAAN
NEDERLANDSE
GENEALOGISCHE
VERENIGING
AFDELING GRONINGEN
2012 JAARGANG 19

<http://groningen.ngv.nl>

Voorwoord

Tobias Wagenaar, redacteur

Dit is alweer het laatste nummer van deze 19de jaargang. Voor velen van ons zit het vakantieseizoen er weer op. Uitgerust kunnen we weer fris en verkwikt genealogisch aan de slag. In het najaar staat een aantal activiteiten gepland. Zo zal op zaterdag 13 oktober 2012 de jaarlijks terugkerende Dag van de Groninger Geschiedenis plaatsvinden. Met als centraal thema "Arm en Rijk". Er wordt een gevarieerd programma aangeboden. Zie voor meer informatie de website van de Groninger Archieven – www.groningerarchieven.nl (onder het kopje Agenda). Ook organiseert onze afdeling in samenwerking met de *Groninger Archieven* en de *Vereniging Stad&Lande* een aantal lezingen. Verderop in dit nummer vindt u daarover meer informatie. De lezingen geven (aanvullende) informatie over een bepaald onderwerp dat gerelateerd is aan ons familieonderzoek waar we mee bezig zijn. Uw komst is dus gewenst.

Ook de redactie kijkt en denkt na over de inhoud van *GroninGEN*. Na een nieuwe naam en een nieuwe omslag willen wij ook een begin maken met een nieuwe rubriek, die wij als werktitel de naam "Bijzondere vondsten" mee geven. In deze rubriek kunnen dingen als: een monsterboekje van een voorouder, een oud paspoort, een opmerkelijke inschrijving, een oud rijbewijs etc., aan de orde komen. Als het maar om concrete personen of activiteiten gaat die eventueel ook een stuk achtergrondinformatie geven. Misschien heeft u zoiets bijzonders in uw bezit? Neem dan contact met ons op via redactie@groningen.ngv.nl. Als introductie heeft onze redacteur Klaas Niemeijer een artikel geschreven over het trouwboekje ter nadere illustratie van de eveneens opgenomen scan van een huwelijkscertificaat tussen Johannes de Vries en Truda Homan van hun huwelijk gesloten te Loppersum op 26 oktober 1872.

De consequentie van een nieuwe rubriek is dat een oude rubriek zal stoppen. Na vele afleveringen van de rubriek "Hobby uit Hobby" zal deze rubriek stoppen. We bedanken iedereen die hieraan heeft meegewerkt.

Als laatste wil ik nog even ingaan op de op redelijke termijn te verschijnen publicatie "Eerstelingen". Deze publicatie wordt op een CD-rom of op een DVD uitgebracht en zal alle eerste akten, van het begin in 1811, van de burgerlijke stand van alle Groninger gemeenten van geboorte, huwelijk en overlijden bevatten. Zeg maar alle nummers 1, en die alleen. We hebben ons ingespannen om daar "armen en benen" aan te geven. Niet alleen de betrokkene(n) zelf, maar ook de ouders, eventuele partner en/of kinderen. U hoort hierover binnenkort meer.

Nog één tip. De Groninger Archieven hebben hun Onderzoeksgids vernieuwd. Deze kunt u o.a. gratis afhalen bij hun balie.

Na dit alles wordt het de hoogste tijd dit nummer ter hand te nemen. Veel leesplezier toegewenst.

Afdelingsprogramma

Alle afdelingsbijeenkomsten in deze periode vinden plaats in de **Groninger Archieven, Cascadeplein 4 te Groningen**, in het verlengde van het Hoofdstation tussen het Emmaviaduct en het Hoornsediep; vijf minuten lopen vanaf bus- en NS-station. Toegang is gratis.

In het najaar van 2012 organiseren de NGV afdeling Groningen, de cultuurhistorische vereniging Stad & Lande en het RHC Groninger Archieven vier lezingen. **Aanvang** van de lezingen is telkens om **20.00 uur** (zaal open 19.30 uur).

Woensdag 17 oktober 2012

Thema : *Westerwolde in relatie tot de stad Groningen*

Spreker : dhr. Jochem Abbes, cultuurambtenaar voor de gemeente Vlagtwedde, en o.a. voorzitter van de Historische Vereniging Westerwolde.

Woensdag 7 november 2012

Thema : *De heerlijkheid Harssens*

Sprekers : dhr. Harry Brouwer en dhr. Redmer Alma

Harssens wordt vaak omschreven als een onaanzienlijk dorp bij Groningen. Toch kan dit dorp bogen op een roemrijk verleden. Ooit stonden er in Harssens een steenhuis en een borg. De opvallendste familie die de borg te Harssens bewoonde is het geslacht Hillebrandes van Harssens.

Centraal in de lezingen staan de broers Warmolt en Menolt Hillebrandes van Harssens. Beide broers werden in de adelstand verheven. Dit gegeven maakt hen uniek in de Groninger geschiedenis. Recent historisch onderzoek leverde een aantal prachtvondsten op in het buitenland.

Woensdag 28 november 2012

Thema : *De kroniek van Sicke Benninge*

Spreker : drs. Egbert van der Werff

Spreker verzorgde de uitgave van de kroniek, die in oktober zal verschijnen. De kroniek is een belangrijke bron voor de geschiedenis van Groningen en Friesland tot ca. 1530. Benninge beschrijft zijn tijd uitvoerig op basis van eigen waarneming, herinneringen, en mondelinge getuigenissen. Ook schriftelijke bronnen worden door hem benut of zelfs geheel in zijn kroniek opgenomen.

Woensdag 12 december 2012

Thema : *Van Stadskist tot Toegang 2100*

Spreker : dhr. Jan van den Broek, oud gemeente-archivaris van Groningen

Spreker zal een overzicht geven van wat men in het Groninger stadsarchief tot ca. 1594 kan vinden, ingaan op het gebruik dat stadsbestuurders en historici er in de loop van de eeuwen van hebben gemaakt, en de pogingen bespreken die achtereenvolgens zijn gedaan om de massa van informatie te beheren en toegankelijk te maken.

Hij zal ook vertellen over zijn eigen ervaringen met het ontsluiten van het archief en over de keuzes die daarbij moesten worden gemaakt.

Het oude stadsarchief van Groningen is sinds enige tijd doorzoekbaar met behulp van een digitale toegang, te vinden onder toegang nummer 2100

Daarnaast nog uw aandacht voor

Dinsdag 6 november 2012

Aanvang : 19.30 uur (vanaf 19.15 uur verzamelen in de hal)

Thema : **Afdelings-Leden-Vergadering**

Agenda :

1. Opening en vaststelling van de agenda
2. Mededelingen
3. Notulen Afdelings-Leden-Vergadering van 3 april 2012
4. Bestuur algemeen
5. Begroting 2013
6. Algemene Vergadering (AV): terugblik op de AV van 21 april 2012,
voorbereiding op de AV van 24 november 2012
7. Wat verder ter tafel komt
8. Rondvraag en Sluiting

De agendastukken worden op de Afdelings-Leden-Vergadering ter inzage gelegd.

U kunt zich ook op deze vergadering voorbereiden door de stukken van te voren telefonisch, schriftelijk of per e-mail aan te vragen bij de secretaris dhr. H.J. Timmer, e-mail: secretaris@groningen.ngv.nl.

Agenda

- 26 sept. **Famillement** in het RHC Limburg en de Bonbonnière te Maastricht, van 13.00-21.00 uur. Publieksmanifestatie in het kader van het *Genealogisch Heraldisch Congres*, dat de gehele week in Maastricht wordt gehouden. Een 40-tal stands en de hele dag lezingen en rondleidingen. Vrij toegang. Nadere info op http://congress2012.info/famillement_26_september.
- 29 sept. De tweejaarlijkse '**Mernedag**', deze keer in Wehe-dèn Hoorn. Er worden diverse activiteiten georganiseerd in de Rooms Katholieke Kerk en in café-restaurant De Hoornstertil in samenwerking met de Sint Bonifatius Parochie. Van 10.00 – 17.00 uur.
- 6 okt. Van 10.00 tot 16.00 uur vindt in Varel (boven de stad Oldenburg) de "**Dritte Oldenburgisch-Ostfriesische Ahnenbörse**" plaats. Het adres is: Hauptschule, Arngaster Straße 9.
- 10 okt. Groninger Archieven 20 uur. Lezing over **laat-middeleeuwse pelgrims-insignes**, gevonden in de Groninger bodem.
- 13 okt. De **Dag van de Groninger Geschiedenis** in het gebouw van de Groninger Archieven. Dit jaar met als thema '**Arm en Rijk**'. Van 11.00 – ca. 17.00 uur. De opening zal worden verricht door Seth Gaaikema. Rondom het thema vinden er allerlei activiteiten plaats. Zo worden er verschillende lezingen gehouden over o.a. sloppenwijken door Auke van der Woud, Oost-Groningse families die in armoede leefden, de katholieke armenzorg en de geestelijke rijkdom in de stad. Zodra het programma definitief is vastgesteld kunt u dit raadplegen op www.dagvandegroningergeschiedenis.nl.
- 1 dec. **Dag van de Oost-Groninger Geschiedenis** te Winschoten.

2013

- 16 mrt. De **5^e Westfälische Genealogentag** in Altenberge bij Münster.

Naamslijsten

Willem G. Doornbos, Groningen

XXX

Delging kosten van de Nieuwe vaart binnen Winschoten, 1634¹

Om de onkosten voor de creatie van de Nieuwe vaart te kunnen bekostigen werden er verschillende manieren bedacht om de kosten te dekken. Onder meer door een betaling `uyt de vier clufften der inwoonderen tot Winschoot bij settinge, blijvende de armen verschoont, soo veel mogelijk.'

Uiteindelijk brengt deze collecte 356-0-0 gulden op.

Eerste clufft

Hendrick Stevens	10-0-0
Willem Reyners	1-0-0
Willem Smit	0-10-0
Claes Crijs	10-0-0
Hilbrant Tomas	2-10-0
Berent Hendrix	2-10-0
Aeltien een weduwe	1-0-0
Hendrick Smits weduwe	1-0-0
Jan Snyder	0-10-0
Hayo Tiaerts	1-0-0
Menne Smit	1-0-0
Foeckien Jansen	1-0-0
Jurgen Jansen	1-0-0
Aycke Frerix	0-10-0
Luppe Mekes	1-10-0
Waeldrick Popkes	25-0-0
Claes Cremer	25-0-0
Aylke Schipper	1-0-0
Bruyn Jansen	6-0-0
Jurgien Backer	1-10-0
Evert Snyder	6-0-0
Mense Schipper	2-10-0
Bonne Jansen weduwe	2-10-0
Harmen Hoedemaker	0-10-0
Joest Schoemaeker	0-10-0
Elske Jansen	0-10-0
Phebe Ailckens	2-10-0
Jan van Donderen	25-0-0
Take Brouwer	10-0-0
Jan Frans	1-0-0
Meyners weduwe	0-10-0
Hend. Pottebacker	2-10-0
Alexander Veltscheer	2-10-0
Occo Luppes	10-0-0
Jan Berents	25-0-0
Eltie Backer	2-10-0
Jacob Derx	2-0-0
Geert Pelser	0-10-0

Dr. Hottinga	1-0-0
Tymen Muller	2-0-0
Roeleff Schoemaker	1-0-0
Jan Ottens	1-0-0
Jan Jansen	2-0-0
Ecco Brouwer	10-0-0
Geert Glasema	1-0-0
Isebrant Albers	2-10-0
Tonnys Schipper	2-10-0
Luppo Ockens	10-0-0
Garrelt Aeldrichs	0-10-0
Jan Geerts	1-0-0
Jan Hayckens	1-0-0
Peter Slachter	1-0-0
Hendrick Haelwech	10-0-0
Peter Geerts	0-10-0
Jan Wieldreyer	0-10-0
Jan Crijns	2-10-0
Jan Goekens	2-10-0
Meynt Clasens weduwe	10-0-0
Jan Crijns	1-0-0
Eppo Goetiens weduwe	0-10-0

2e clufft

Jan van Sellingen	0-10-0
Otto Timmerman	0-10-0
Sebe Clasens	2-10-0
Tomas Brouwer	2-10-0
Hendrick Bentum	0-10-0
Jan Snijder	0-10-0
Staes Allert	0-10-0
Mense Jansens	1-0-0

3e clufft

Aiske Jansens	0-10-0
Enne Hemmens	0-10-0
Harco Schipper	2-10-0
Dedde Nittes	0-10-0
Harmen Nyenborch	0-10-0
Wessel Broers	2-10-0

4e clufft

Jan Smit	1-0-0
Jarffke Jansen	1-10-0
Luppe Tonckens	8-0-0
Egbert Corffmaker	0-10-0
Meke Luppes	2-10-0
Eppe Mellens	1-0-0
Albert Tolens	0-10-0
Ayko Cuper	0-10-0

Feye Hayens	0-10-0
Wolter Geerts	2-10-0
Haye Aykes	0-10-0
Jurgen Backer	1-0-0
Edso Koekenbacker	1-0-0
Tiddo Geerts	10-0-0
Geert Wolters	1-0-0
Jan Pelser	0-10-0
Mense Tiackens	0-10-0
Hendrick Derx	0-10-0
Allert Pottebacker	0-10-0

Buiten Winschoot

Here Cremer	1-0-0
Hayko Gerardi	10-0-0
Hayo Schoemaker	1-0-0
Peter Olyslager	1-0-0
Derck Leerbereider	1-0-0
Jan Stellemaker	0-10-0
Roeleff Muller	7-0-0
Jan Pottebacker	0-10-0
Sicco Voerman	0-10-0
Crijn Backer	0-10-0
Lodewich Alberts	0-10-0
Jan Nannens	0-10-0
Wessel Schutte	0-10-0
Hero Tiddes	10-0-0
Berent Backer	1-0-0
Hendrick Veerman	2-10-0
Derck Smit	1-10-0
Jan Smit	1-0-0
Hendrick Corffmaker	0-10-0
Luke Timmerman	1-10-0
Jan Rademaker	0-10-0

Buten dat Kleyn Claptien

Lodewich Jansen	8-0-0
Jan Hoedemaker	0-10-0
Joest Wever	0-10-0
Jan Goltsmit	0-10-0
Joest op 't Tichelwarck	1-10-0
Frans Fransen	0-10-0
Peter Ketellapper	0-10-0
Hendrick Kistemaker	0-10-0
Jan Veltman	2-10-0
Berent Derx	0-10-0

Noot

1 GrA, rnr 314, resolutieboek, blz. 425, 22 okt. 1634.

Ficco Hartigh of Ficco Harckema?

Petronella J.C. Elema, Groningen

Bij een lang-lopend onderzoek naar de onderscheidene families Harkema werd ik indertijd op het verkeerde been gezet door een Ficco Harckema, klaarblijkelijk een 17^e-eeuwse smid in de stad Groningen. De naamscombinatie Sicke + Harkema was in die eeuw bijna standaard, maar hier stond (na de aanvankelijke veronderstelling dat het een verschrijving of verlezing betrof) toch echt Ficke of Ficco. Die voornaam komt wel meer voor (o.a. bij de deftige familie Veltman), maar ik kende hem toen nog niet. Daarna kwam ik twintig jaar lang geen stap verder, tot AlleGroningers van start ging. Daarmee kon ik experimenteren, en zo kwam eruit dat de verschrijving niet de voornaam Ficco betrof, maar de familienaam Harckema. Die moet zijn verbasterd vanuit Hartich of Hartog.

Een klein overzicht, vermoedelijk nog steeds incompleet, volgt hier. Ficco kwam uit het buitenland – Lübeck, mogen we aannemen – en kan zijn vrouw vandaar hebben meegebracht (de doop van zijn oudste zoon Jan trof ik in de stad niet aan), maar hij kan ook heel goed in de periode 1640-1646 – lacune trouwboek – in Groningen zijn gehuwd. Zij heette Marrichje Jans en dat klinkt niet echt exotisch.

De heer A. van der Laan te Heiloo was zo vriendelijk om de opzet van dit verhaal kritisch tegen het licht te houden. De heer H.J.E. Hartog te Groningen droeg gegevens aan over de jongste generatie, in het bijzonder over het gravenbezit in de familie en over de gasthuizen.

- I. **Fijcke Hartichs [Ficke Hartochs, e.d.]**, afkomstig van Lubigh, smid, overl. voor 1684, tr. (vermoedelijk Groningen, tussen 1640 en 1646) **Marrichje Jans**, overl. na 1684.

Ficke Hartgens woonde in 1659 aan de zuidzijde van de Steentilstraat (Burgervandelen). Onder de naam Fecke Hartigh c.q. Fecco Hartoch was hij op 2-9-1652 burger van de stad Groningen geworden. Daarbij werd zijn herkomst opgegeven.

Mr. Ficke Hartichs smit en zijn vrouw Marretien Jansen kochten eind 1659 een “halve behuizing” van Wigbolt Berents Krull (mede namens zijn onmondige kinderen bij wijlen Grete) die aan het Schuitendiep tegenover de Olde Steentilpoortenbrug woonde (GrA, RA III x 41, fol. 157, 29-11-1659). Het pand stond aan de zuidzijde van de Steentilstraat, met een vrije in- en uitgang in de Kostersgang. Belendingen waren ten N. de straat, ten O. Allert Cornelis Huisman met een mande middenmuur (die woonde in de andere helft van het pand), ten Z. de Kostersgang en ten W. Rudolph Fransen.

De koopschatspenningen ad *f* 940 zouden in drie termijnen worden voldaan en daarvoor werd meteen een schuldbekentenis opgemaakt (GrA, RA III x 41, fol. 158, 29-11-1659).

Begin 1684 was hij al overleden. Toen werden de goederen van “Ficko Harcema weduwe” aangeslagen (GrA, III I 38, fol. 89, 30-3 tot 11-5-1684). Er werd slechts één pagina aan vorderingen ingediend, meest ambtelijke- en rechtskosten. Daarnaast o.a. nog:

- Jan Dijckema kuiper in de Steentilstraat *f* 12 voor de doodkist;
- Jan Fickens smit bij 't Damsterdiep sekere pretensie volgens verzegeling;
- hopman Haenepot in Steentilstraat *f* 400 volgens verzegeling van 29-11-1659;
- Jan Vos olderman smedengilde sekere aktie nog te begroten.

Er stond toen dus nog *f* 400 open van de schuldbekentenis uit 1659, maar die was in de tussentijd overgedragen aan een derde, de hopman Hanepot.

Later dat jaar werd "Ficke Harckema smits weduwe halve behuisinge op pacht grondt aen de Suider sijde in Steentilstraate staande, met een halve putte en een vrije in- en uijtgangh nae Costersgangh" (deze vormde tevens, tezamen met het Vrouw Fransens gasthuis, de westelijke belending) gerechtelijk verkocht (GrA, RA III p 4, fol. 16). Zwetten waren verder ten N. de Steentilstraat, ten Z. de Costersgang en ten O. Albert Cornelis Huijsman wegens de andere helfte van deze behuizing. Bij keerskoop werd het pand op 7-8-1684 gekocht voor slechts *f* 150 door Jan Jansen van Emmen; de koop werd aan het eind van dat jaar ingeschreven (GrA, RA III x 62, fol. 223, 29-11-1684).

De opbrengst was opvallend gering, gerekend naar het aankoopbedrag ad *f* 940. Uit die 150 gulden werd o.a. betaald *f* 8.8.0 aan rechtskosten aan de olderman van het smeedengilde. De verzegeling van hopman Hanepot ad *f* 400 d.d. 29-11-1659 wordt niet meer gedekt (GrA, RA III u 7, fol. 167, 13-1-1685).

Uit dit huwelijk:

- 1 **Jan Fickens**, volgt II.
- 2 **Fennechien Fijckens**, ged. Groningen A.K. 26-6-1645 (Lamme Huningestraat).
- 3 **Jochim Fickes**, ged. Groningen A.K. 25-9-1649 (Lamme Huningestraat).
Het is niet onmogelijk dat hij, samen met Anna Jongelinck, een zoon liet dopen:
 - a **Gerrit**, ged. Groningen 5-10-1677, zn. van Jochum Fieck en Anna Jongelinck.

Verder heb ik hierover niets kunnen achterhalen.
- 4 **Thomas Fijckens**, ged. Groningen A.K. 22-12-1654 (Steentilstraat).
- 5 **Thomas Fijckens**, ged. Groningen A.K. 5-5-1657 (Steentilstraat), zn. van Ficke Smit en Martjen.
- 6 **Fennichien Fijckens**, ged. Groningen M.K. 17-4-1659 (Zuiderdiep).

II. **Jan Fickens**, smid, lidmaat Groningen (Jan Fickens in Steentilstraat, september 1667), overl. na mei 1718, tr. A.K. 22-1/9-2-1670 **Louwijsien Gubaer** (p.q. *Jurrien Borgerdinck* als swager), overl. tussen juli 1710 en mei 1718.

Genoemde zwager, een kwartiermeester, was gehuwd met Janneke Goebaer; zij hertrouwde (als zijn weduwe) Groningen 22-7-1673 met de trompetter Hans Jurrien Duart, van Pruisen. Janneke was toen afkomstig van Bergen op Zoom, mogelijk gold dit ook voor Louise (die ongetwijfeld haar zuster is geweest).

Jan Fikkens, "sieckelijck te bedde liggende doch sijn verstant ten vollen machtich" en zijn vrouw Louise Gubaer lieten eind 1703 een testament opmaken (GrA, RA III ij, 5-11-1703). Daarbij werd bepaald dat hun dochter Maria Fikkens ("getrouwt aen Jan Roerts") en hun zoon Jan Gubaar Fikkens m.b.t. hun nalatenschap even na zullen zijn en dus evenveel erven. De dochter heeft bij haar huwelijk een uitboedeling gekregen, de zoon zou daarom *f* 200 vooruit krijgen en bovendien tot 22 jaar uit de gemene boedel worden grootgebracht, mochten zijn ouders voor dat tijdstip zijn overleden. Wederzijds zouden beide kinderen van elkaar erven, mochten zij zonder nakomelingen sterven; een overlevende huwelijkspartner zou dan *f* 300 krijgen. Dat is overigens niet gebeurd. Beide ouders bleven nog jarenlang in leven. Er is zelfs nog een later testament op gevolgd, gedateerd 1-8-1710, maar dat lijkt niet te zijn overgeleverd; vanaf juni 1710 ontbreken dergelijke akten voor een periode van zo'n driekwart jaar.

In mei 1718 (GrA, Weeskamerarchief, inv. no. 1718/19, 3-5-1718) werden huis en goederen geïnventariseerd van Jan Fikkens (hij ondertekende met een toen reeds ouderwets handschrift als Jan Fickens) en wijlen Louise Gubaar, overgegeven aan “desselfs huisvrouwen zal. kinderen”. Dat klinkt nogal afstandelijk: tenslotte waren het ook zijn eigen kinderen... Het lijkt dan ook mogelijk dat er om de financiën enige frictie in de familie was ontstaan, want het ging om behoorlijke bedragen. Het huis aan de noordzijde van het Damsterdiep op eigen grond, met een grafstede in de Martinikerk en een tweede aan de noordkant van het Martiniekerkhof, deed overigens slechts *f* 1600. Het grote geld zat vooral in de schuldvorderingen en geldswaardige papieren, en verder was er een forse inboedel en had de man nog twee maanden vaandrigstractement à *f* 48 te wachten. Totaal was er juist iets meer dan *f* 10.000, met slechts vijftig gulden aan schuld! De doodskosten bedroegen *f* 90 (de kist had *f* 25 gekost en dat was fors, gerekend naar het standaardbedrag voor een nette doodkist, zes gulden). Volgens het ouderlijk testament kreeg de man niet alleen zijn eigen helft van de boedel, maar ook nog de helft van Louises aandeel. Zo hadden de beide kinderen uiteindelijk elk *f* 1225 te wachten.

Dezelfde dag nog werd een scheiding en afkoop gemaakt (GrA, RA III ij, 3-5-1718) tussen Jan Fikkens als weduwnaar van Louise Gubaar en zijn kinderen, te weten zijn zoon Jan Fikkens (hier was de naam Goebaar dus verdwenen) en Jan Ruerts van der Veen als legitimus tutor over zijn kinderen bij wijlen Margien Fickens. Ook hier werd naar dat testament van 1710 verwezen.

Jan Sr. zou beide partijen het lijfstoebehoren en een bedrag van *f* 1200 uitkeren (voor zover hij het geld in beheer hield, à 4% per jaar) en behield de lijftocht van alle overige goederen. Zijn pretenties op de kinderen (het kostgeld van Jan Fikkens jr. en de huishuur van Jan Ruerts van der Veen) vervielen daarmee.

Meestal werd zo'n afkoop gemaakt omdat de overlevende partner ging hertrouwen, maar hier kan het ook zijn dat de scheiding plaatsvond omdat er minderjarige erfgenamen bij betrokken waren. De Jan Fickens die, samen met zijn huisvrouw Grietje Vos, in 1725 collector op het Hogezeand was, zal vermoedelijk de zoon zijn geweest, want tegen die tijd was de vader zeker over de tachtig.

Een graf op het A-Kerkhof (Noordwestzijde) had Jan Fickens in 1700 op zijn naam overgeschreven gekregen als enige erfgenaam van Jan Jansen van Groningen, soldaat onder capt. Ernst van Isselmuiden (GrA, toegang 1518, inv. no. 1618-498-1a, no. P 242, 2-8-1700). Ik neem aan dat dit een broer van zijn moeder is geweest. Misschien is dit het graf dat volgens de inventaris op het Martiniekerkhof lag? Een legerstede in de M.K. (GrA, toegang 1518, inv. no. 1724-243-a, K 485, en inv. no. 1733-264-21, K 485) hadden Jan Fickens en Loijisa Fickens volgens koopbrief van 11-6-1712 aangekocht van Peter Eijsleben en reeds de volgende dag op hun naam laten overtekenen. Dit graf werd pas na meer dan een halve eeuw, op 20-1-1767, weer overgetekend: nu op naam van de hooftman Berghuis.

Uit dit huwelijk bleven het oudste en het jongste kind in leven:

1. **Marrichjen Fickens**, ged. M.K. 11-12-1670 (in Steentilstraat), overl. tussen aug. 1714 en mei 1718, otr./tr. (voor haar Jan Fickens als vader) N.K. 5-9/1-10-1696 **Jan Roerts (Ruers, Roers)** [later: **van der Veen**], ged. Groningen N.K. 21-3-1667 (bij ter A), overl. ca. 1740, zn. van *Roert Jochums en Hille Auckes*; hij hertr. als Jan Ruerts van der Veen, otr./tr. Groningen 4-2/21-2-1730 (beide van Groningen, met consent van de voogden van het Antoni Gasthuis) *Willemina Udink*, wed. Geert Ulsen, overl. Groningen (breuk betaald) 8-5-1733, en otr./tr. Groningen M.K. 16-2-1734 *Johanna Aalders*, wed. Willem Amsing.

Volgens de rekeningen van het Antonigasthuis (1727, fol. 12) werd Jan Reurts in 1727 tegen betaling van f 250 als conventueel aangenomen. In 1729 (1729, fol. 12) betaalde Willemina Uden f 150 voor datzelfde voorrecht. Ze trouwden begin 1730 en na haar overlijden in 1733 trouwde hij nog een keer, met een vrouw die in 1732 in het gasthuis was getrokken.

Uit dit huwelijk:

- a. **Hilleije Jans**, ged. Groningen N.K.18-7-1697 (Boteringestraat).
 - b. **Ruert Jans**, ged. Groningen Gr.K.14-3-1699 (Boteringestraat).
 - c. **Jan Jans**, ged. Groningen N.K.13-2-1701 (Boteringestraat).
 - d. **Ficke Jans**, ged. Groningen Gr.K. 6-2-1703 (Damsterdiep).
 - e. **Louwijske Jans**, ged. Groningen Gr.K. 26-9-1706 (Damsterdiep).
 - f. **Jochum Jans**, ged. Groningen Gr.K. 1-4-1709 (Damsterdiep).
 - g. **Jacobus Jans**, ged. Groningen 27-11-1711 (Damsterdiep).
 - h. **Geertruit Jans**, ged. Groningen 12-8-1714 (Damsterdiep).
2. **Cataleine Jans**, ged. N.K. 11-8-1672 (in Steentilstraat).
 3. **Ficke Jans**, ged. M.K. 23-10-1674 (in Steentilstraat).
 4. **Jantien Jans**, ged. N.K. 2-11-1676 (voor Bottr. poort).
 5. **Louise Jans**, ged. N.K. 12-11-1678 (achter de Muir).
 6. **Jannecke Jans**, ged. M.K. 8-9-1683 (opt Damsterdiep).
 7. **Louwijske Jans**, ged. M.K. 14-1-1687 (opt Damsterdiep).
 8. **Joannes Goebaer** [later: **Jan Fikkes**], ged. M.K. 28-8-1688 (op Damsterdiep), overl. tussen dec. 1725 en juni 1729, tr. Haren 10-11-1720 **Grietien** [bij het huwelijk: **Margaretha**] **Vos**, geb. Martenshoek, ged. Hoogezand 11-5-1684, dr. van *Peter Frerix Vos* en *Hendrikje Roelfs Boelens*.

Jan Fickens, collector op't Hogezaand, liet eind 1725 een testament opmaken (GrA, RA III ij, 12-12-1725) waarin hij zijn huisvrouw Grietje Vos, behalve de be-
gifting bepaald bij huwelijkscontract, ook de lijftocht van zijn gehele boedel na-
liet. Pas na haar dood zou het op zijn naaste bloed vererven. Waarschijnlijk
stierf hij niet àl te lang nadien, want bij een huwelijkscontract medio 1729 was
Grietje als weduwe aanwezig. (GrA, RA III ij, 24-6-1729; zie ook III ij, 13-4-1741).
Het lijkt mij aannemelijk dat hier sprake is van Jan Goebaer Fickens; zijn vader
woonde toen al in het Anthoni- of Oosterpoortengasthuis. Wel bestaat nog de
mogelijkheid dat deze collector een lid van de familie Veldtman is geweest.

ADVERTENTIE

Geschiedenis Literatuur Architectuur Natuur
Duitse boeken voor Duitse prijzen

Boeken over Groningen

BOEKHANDEL
GODERT WALTER

Oude Ebbingestraat 53
9712 HC Groningen

050-312 25 23
info@godertwalter.nl
www.godertwalter.nl

Moord of doodslag in Winschoten?

Abraham van der Laan, Heiloo

In Winschoten vond ik een akte waarbij het lijkt dat Nanneke Geerts vermoord of doodgeslagen is door ene Harmen Derx.

Winschoten 23 september 1648¹

Jetse Eltjes wed. van de verslagenen Nanneke Geerts, Helmer en Heere Lamberts ooms, Wilcke Geerts halve oom over de verslagenen, Eeme Eltjes de wed. broeder [ook ondertekend door Ocko Eltjes, mede voor zijn broeder Remke Eltjes], Wijnolt Hindrix voormond, Geert Harmens sibbe voogd over de nagelaten kinder van wijlen Nanneke Geerts en Jetse verwekt, Hinderick Peters Knippenborch des verstorvenen moeies eheman, Lambert Jansen en Lambert Helmers vedders, bekennen dat zij op het instantelijke verzoek van Mette Derx moeder van de delinquant Harmen Derx, door tussenkomst van Luppo Tonckerts, Pompejus Oompkes, Nanneke Hindrix en Djurcke Ouwes, zich hebben laten bewegen tot een verzoeninge en een accoord over het bloed van Nanneke Geerts, die Harmen Derx de zoon van Mette Dercks in mei 1648 vergoten heeft, de vrienden van wijlen de verslagenen verklaren geen vijandschap in hun hart te willen behouden om wraak te nemen, niet op de delinquent of zijn huisvrouw, kinderen, moeder of andere vrienden of nakomelingen, of om straf van de "politijcque overheit" te eisen, hij mag weer in zijn vaderland wederkeren om te wonen en zijn ambt uit te oefenen, deze verzoening geschiet voor 700 car. gl. en de delinquent mag niet klagen dat hij tot betaling van teveel penningen "gepersset" was.

Over de "hoofdrobspelers" is verder weinig te vinden.

Hoewel, ... er was in 1666 wel een Harmen Dercx in Winschoten actief als leerbereider.

Winschoten 15 oktober 1666²

Tepe Dercx caverende voor zijn huisvrouw Anna tho Muntendam, Anna Dercx wed. Berent Harmens ipso jure tutrix over haar vaderloze kinderen ter ener en Fenne Harmens wed. Jan van Dorsten ter anderen, maken een accoord vanwege het vruchtgebruik der goederen door sal. Derck Jans nagelaten. Fenne was de moeder van Derck Jans. Alles ten overstaan van mr. Harmen Dercx, leerbereider.

Mogelijk was deze Harmen identiek aan de zoon van Mette "Derx" uit 1648, met als vader de leerbereider Derck Berents.

Jetsche Elties was een dochter van Eltie Jaspers en Gele, zie onderstaand overzichtje.

I **Eltie Jaspers**, tr. **Gele** N.N.

Uit dit huwelijk:

- 1 **Emo Eltiens**, tr. (huwelijkscontract Zuidbroek 29-11) 1636 **Tijacke Emmes**, dochter van *Emmo Jemmes* en *Welmoet Hannes*. Tijacke tr. (huwelijkscontract Zuidbroek 28-11-)1627 *Jacob Harmens*, overl. vóór 11-4-1636, zoon van Harmen Jacobs en Gertijn Pieters.
Uit dit huwelijk nakomelingen.
- 2 **Ocko Eltiens**, tr. **Etjen Harckes**, dochter van *Harcke Pieters*³ en *Haicke*.
Uit dit huwelijk nakomelingen.
- 3 **Rempko Eltjens**, overl. vóór 14-2-1656, tr. **Grietie Eppes**⁴, dochter van *Eppo Tiapkens* en *Jantje Harckes*. Grietie tr. (huwelijkscontract Meeden 14-

- 2-1656 *Jan Jacobs*, zoon van Jacob Harmens en Tijacke Emmes.
- 4 **Jetsche Eltjes**, tr. 1^e **Nanneke Geerts**, overl. mei 1648, tr. 2^e (vóór 9-6-1659) **Evert Jans Coudum**, overl. tussen 27-3-1681 en 17-2-1684, tr. 3^e Veendam 1684 **Albert Derricks**, wednr. van Annetjen Frerix. Albert Dercks, afk. van Hesselte, tr. (als wednr.) Veendam 24-3-1682, *Antje Frericx*, wed. Jeele Gossels.

Winschoten 9 juni 1659⁵

Pieter Berendts caverende voor zijn huisvrouw Siben wonende in Winschoter Oostereinde verset aan Evert Jans Couwdum en Jetse Eltjes el. een stuk veenland in Veendam gelegen, voor 9 jaren vanaf verleden Petri 1659.

Veendam 6 juni 1665⁶

Jacob Ottens, als voogd van wijlen Nannike Geerts nagelaten kinderen, namens Popko Wigboldi, als vreemde voogd over genoemde kinderen, als mede Evert Janssen Coudom en Jetsche Aijlkes [sic] (ehel.), als sibbevoogd, verklaren dat zij de 4 akkers veen, land en onland, gelegen te Veendam, ten noorden Wicher Timens, ten oosten naber swetten gelijk, ten zuiden Haijke Frericx erfgenamen, ten westen het Oosterdiep, met een toegemaecte campe over het voorseijte diep liggende, en zoals Evert Janssen Coudom en Jetsche (ehel.) d.d. 15 november 1663 te Winschoten van Pieter Berents en Sijben (ehel.) voor de tijd van negen jaar hebben gepacht, voor rekening van hun pupillen hebben gepacht.

Veendam 27 maart 1681⁷

Evert Janssen Coudom en Jetsche Eltjes (ehel.), te Veendam, laten een testament opmaken. Er zal worden gedeeld in dier voegen dat haer beijder soon Poppo Everts, ofte desselfs erfgenamen, de eene helfte van hare naelatenschap sal trecken en de andere helfte sullen haer voorsoons Eltje Nantkens erfgenaemen en Hendrick Everts of desselfs erfgenamen trecken en onder malcanderen in der minne elck half en half scheidjen of delen. Ze legateren aan de gereformeerde armen van Veendam en Wildervank 10 car.gld.

Veendam 17 februari 1684⁸

Jetse Eltjes doet in erfpacht over aan Popke Everts en Merichjen Hendrickx (ehel.), haar zoon en schoondochter, zoals ze ten tijde van haar tweede man Everdt Coudoom, en na diens dood heeft gebruikt te Veendam tot aen de thuin van het sterfhuis voornoemt, met de ondergrond. Ten noorden pachters, ten oosten nabuur swetten gelijk, ten zuiden Jan Pieters, ten westen tot de voornoemde tuin. Pacht: 200 car.gld. Tijd: 9 jaar.

Veendam 11 april 1684⁹

huwelijkscontract Albert Derricx, weduwnaar van Annetjen Frerix, en Jetsche Eltjes, weduwe van Evert Coudom.

Voor hem: Coop Alberts en Derrick Alberts zoons. Voor haar: Hendrick Coudom en Poppe Coudom zoons.

Veendam 24 december 1696¹⁰

Cornellis Jans en Jetse Elties (ehel.), in Veendam, geassisteerd door Arent Jacobs van Watum, Jan Jansen Colk en Hindrick Everts, gewezene voogden over Jetse Elties voors., verkopen aan Poppe Everts en Martien Hindricks (ehel.), in Veendam, een deel land en huis zoals Jetse Elties van haar bestemoeder Jetse

Elties, weduwe van Albert Dercks, heeft geërfd. Prijs: 250 car. gld.

Uit het eerste huwelijk:

- a. **Eltje Nankes**, geb. voor mei 1648, afk. uit Winschoten, tr. Veendam 27-3-1670 **Marrichjen Abrahams**, afk. uit Zuidbroek, dochter van *Abraham Haijens en Trijne Andries*.

Veendam 23 februari 1670 ¹¹

huwelijkscontract Eltje Nankes en Marrichjen Abrahams.

Voor hem: Evert Coudum en Jetsche Eltjes ouders, Poppo Everts broer, Occo Eltjes oom, Jan Hendricx neef.

Voor haar: Abraham Haijes en Elsjen Franssen ouders, Rudolph Andries oom en voormond, Willem Jansen en Janneken Abrahams (ehel.), zuster, Frederick Steffen neef.

Uit dit huwelijk:

- a. **Trijntjen Eltjes**, ged. Veendam 16-4-1671.
b. **Trijntjen Eltjes**, ged. Veendam 17-8-1673.
c. **Jetse Eltjes**, ged. Veendam 15-10-1676 (dit is de gelijknamige kleindochter genoemd in de akte Veendam 24 december 1696), tr. Veendam **Cornelis Jans Hasewinckel**, ged. Veendam 8-3-1675, zoon van *Jan Jans Hasewinckel en Anneke Reijtses*.
d. **Nancke Eltjes**, ged. Veendam 8-12-1678.
e. **Eltje Eltjes**, ged. Veendam 23-5-1681.
b. **N.N.**, geb. vóór mei 1648 (er is nl. sprake van kinderen).

Uit het tweede huwelijk:

- c. **Poppo Everts Coudum**, tr. Veendam 16-2-1679 **Marrichjen Hendricks**.

Kennelijk was Evert Jans Coudum eerder gehuwd geweest, uit welk huwelijk zoon Hendrick Everts Coudum stamt.

Laatstgenoemde was dus geen echte zoon (van Jetsche Nantkes), zoals in 1681 werd gesuggereerd, doch een stiefzoon.

Deze Hendrick Everts tr. 1^e (onder patroniem) Veendam 17-3-1667 Anna Jansen, van Giethoorn, tr. 2^e (óók onder patroniem) Veendam 24-2-1675 Geeseke Geerds, wed. van G. Hendr. (Het eerdere huwelijk van Geeseke Geerds heb ik niet gevonden).

Noten

- 1 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7380.
- 2 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7385.
- 3 A. van der Laan, "Peter Harckes en zijn nakomelingen (tot ca. 1700)", *Gruoninga* 51^e jg. (2006), pag. 59-92.
- 4 M.C. van Hoorn, "Enkele families te Meeden in de 17^e eeuw", *Gruoninga* 15^e jg. (1970), pag. 94-96.
- 5 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7383.
- 6 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7234.
- 7 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7235.
- 8 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7235.
- 9 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7235.
- 10 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7237.
- 11 GrA, RA Oldambt, inv. no. 7234.

Het pottenbakkersgeslacht De Vries (Obergum)

W.G. Doornbos, Groningen

In de zeventiende eeuw waren verspreid over het gehele platteland veel pottenbakkers woonachtig. Na 1700 nam dit aantal in Stad en Lande hard af en tegen het eind van de achttiende eeuw waren er nog slechts enkelen in deze branche werkzaam. In Obergum waren dat in de tweede helft van de achttiende eeuw enkele generaties van het geslacht De Vries, die tot in het begin van de negentiende eeuw als zodanig actief waren.

Onderzoek wees uit dat twee broers rond het midden van de achttiende eeuw in de stad waren neergestreken. Zij waren, hun naam gaf het al aan, afkomstig uit Friesland en wel uit Blija, een klein dorpje in Ferwerderadeel in het noorden van die provincie. Beiden zullen in eerste instantie werk hebben gevonden bij een tichelwerk dat buiten de Apoort lag.

Gerbrand (ook wel Gerben genoemd) is bij het tichelwerk werkzaam gebleven¹, terwijl zijn broer Freerk in Obergum, na eerst nog enige tijd in de buurt van Zuidlaren te hebben gewoond, een pottenbakkerij overnam. Was bij dit tichelwerk nabij de stad ook nog een welingerichte pottenbakkerij in bedrijf?

Omdat het onderzoek zich primair richtte op leden van het geslacht De Vries die zich in Groningen met het pottenbakken bezighielden, is onderzoek in Friesland achterwege gelaten. Ook het ontbreken van een pottenbakkerij in Blija² speelde daarbij een rol.

Fragmentgenealogie De Vries

I. **Sijtze Gerbens de Vries**, van Blija, ondertr. Blija 26-10-1721 **Frouk Free-riks**, van Blija.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. **Gerbrand**, volgt II.1
2. **Freerk**, volgt II.2

II.1 **Gerbrand (Gerben) Zijtzes de Vries**, ged. Blija 24-1-1723, steenbakker (1813), overl. Groningen 30-8-1808, 86 jaar, tr. Groningen 17-12-1748 **Willemke Gerrits**, van Blija, overl. tussen 1787 en 1808.

Kinderen uit dit huwelijk:

1. **Froukje Gerbrands de Vries**, ged. Groningen 16-11-1749, overl. Groningen 19-9-1809, tr. Groningen 22-5-1776 **Jannes Numan**, ged. Groningen A.K. 8-7-1750 (Herestraat), koopman (1782), overl. Groningen 11-9-1809, 60 jaar oud, nalatende drie kinderen, zn. van *Harmannus Numan* en *Maria Rowaan (Rouaan)*³.

Kinderen uit dit huwelijk:

- a. **Willemtje**, ged. Groningen 25-9-1778, Nieuweweg.
 - b. **Johanna Maria**, ged. Groningen 20-12-1780, voor Herepoort.
 - c. **Harmanna**, ged. Groningen 16-7-1783, voor Herepoort.
2. **Willemke Gerbrants de Vries**, ged. Groningen 10-6-1753, op het Tichelwerk, overl. Groningen 15-12-1834, tr. Groningen 7-1-1783 **Claas Derks de Vries**, ged. Leeuwarden 26-5-1754, molenmaker, zn. van *Dirk Dirks* en *Grietie Klaassen*⁴.

Twee dochters uit dit huwelijk trouwen in respectievelijk 1815 en 1827. In beide gevallen was de vader, volgens mondelinge verklaring van de betrokkenen,

“absent”. Zijn overlijden is nergens aangetroffen; hij zal het gezin met onbekende bestemming hebben verlaten.

Kinderen uit dit huwelijk:

- a. **Dirk**, ged. Groningen 5-12-1783.
 - b. **Willemke**, ged. Groningen 12-10-1785.
 - c. **Grietje**, ged. Groningen 8-8-1787.
3. **Sietze Gerbens de Vries**, geb. Groningen 17-4-1757, op het Tichelwerk, koemelker (1813), overl. Groningen 27-4-1827, tr. (1) Groningen 27-5-1785 **Aaltje Harms Leefens**, van Groningen, geb. ca. 1763, overl. Bedum 28-10-1807, 43 jaar, dr. van *Harm Harms Lefers* en *N.N.*, tr. (2) Groningen 25-4-1813 **Trientje Hindriks**, ged. Wierum 4-7-1762, voermanske (1813), overl. Groningen 17-11-1829, dr. van *Hinderik Geerts* en *Martje Louwes*.
Bruidegom: jongeman *Sijtse Garbrants de Vries*. Bruid: *Aalryn Harms*. Getuigen bruidegomszijde: *Garbrand Sijtses de Vries* x *Willemke Gerryts* - vader en moeder, *Jannes Numan* x *Frouke de Vries* - zwager en zuster, *Klaas Derks* x *Willemke de Vries* - zwager en zuster, *Freerk de Vries* - oom. Getuigen bruids zijde: *Harm Harms Lefers* x *Roebertina Derks* - vader en stiefmoeder. ⁵
- Kinderen uit dit huwelijk:
- a. **Gerbrant**, ged. Groningen 21-4-1786, buiten Herepoort.
 - b. **Roebertina**, ged. Groningen 1-6-1787, buiten Herepoort.
 - c. **Roebertina**, ged. Groningen 24-9-1788, buiten Herepoort.
 - d. **Roebertina**, ged. Groningen 8-10-1790, buiten Herepoort.
 - e. **Willem**, ged. Groningen 9-1-1793, buiten Herepoort.
 - f. **Harm**, ged. Groningen 8-4-1796, buiten Herepoort.
 - g. **Frouwke**, ged. Groningen 26-4-1799, buiten Herepoort.
 - h. **Frouke**, ged. Groningen 29-8-1802, Sledemennersstraat.
 - i. **Tjaakje**, ged. Bedum 30-4-1806.
4. **Klaaske**, ged. Groningen 6-7-1760, buiten Apoort.

II.2 **Freerk Sijtses de Vries**, geb. Blija 20-1-1726, lidmaat te Groningen juni 1751, 'op Steenbakkerie', pottenbakker (1797) ⁶, overl. Obergum 7-11-1809, otr./tr. Groningen A.K. 5-8/25-8-1752 **Aaltje Freerks Pieks**, overl. vóór 7-11-1809, dr. van *Freerk Pieters*.

Hindrik Egberts Buirema en *Antje Cornellis Wildeman*, te Obergum en wedman *Bronne ter Spill* en *Jacomina Jacobs* te Obergum verkopen in 1766 voor 600 gulden een huis en pottenbakkerij met gereedschappen, staande op vrij grond aan de Heerestraat op het hoek van't oosteinde te Obergum aan *Freerk Sijtses* en *Aaltjen Freerks*. Het werd betaald met geleend geld van *J. Allershoff* en *Alegunda Eilers* en *Grietje Derks*, weduwe *Geutjen Rinnes*, te Maarhuizen. ⁷

Kort tevoren, op 5 april 1765, was het gezin *De Vries* met attestatie uit Zuidlaren gekomen, alwaar zij ook een pottenbakkerij hadden gehad. ⁸

De geschiedenis van de pottenbakkerij te Obergum loopt nog verder terug. In 1762 verkocht namelijk *Wolter Boelema* te Obergum voor 550 gulden hetzelfde huis, pottenbakkerij en inventaris aan bovengenoemde *Buirema* en vrouw, en *Bron ter Spill* en *Jacomina Jacobs*, wonende tezamen te Obergum. ⁹

Kinderen uit dit huwelijk:

1. **Frouwke Freerks de Vries**, ged. Groningen 13-6-1753, op het Tichelwerk, overl. Obergum 6-6-1814, tr. Obergum en Maarhuizen 18-11-1804 **Jakob Berends Doornbosch**, waarschijnlijk ged. Krewerd 11-10-1744, overl.

Obergum 6-1-1827, eerder weduwnaar, zn. van *Berent Peters* en *Geertjen Alberts*.

2. **Anna de Vries**, ged. Groningen 15-9-1754, buiten Heerepoort, overl. vóór 7-11-1809.
3. **Sijske de Vries**, geb. Plankensloot, ged. Zuidlaren 17-10-1756, overl. Groningen 15-12-1810, 54 jaar, nalatende 8 kinderen; tr. Groningen 10-11-1778 **Jannes Goedhuis**, ged. Groningen 29-9-1751, overl. Groningen 16-10-1828, zn. van *Pieter Jacobs Goedhuis* en *Jantje Berends*.

Kinderen uit dit huwelijk:

- a. **Pieter**, ged. Groningen 3-2-1779.
 - b. **Aaltje**, ged. Groningen 16-1-1782.
 - c. **Freerk**, ged. Groningen 9-5-1784.
 - d. **Jantijn**, ged. Groningen 11-10-1786.
 - e. **Johannes**, ged. Groningen 25-2-1789.
 - f. **Vrouke**, ged. Groningen 5-1-1791.
 - g. **Trientje**, ged. Groningen 6-2-1793.
 - h. **Trijntijn**, ged. Groningen 4-7-1794.
 - i. **Kristina**, ged. Groningen 26-10-1796.
 - j. **Daniel**, ged. Groningen 8-8-1800.
4. **Alberdina de Vries**, geb. Plankensloot, ged. Zuidlaren 17-12-1758, van Zuidlaren (1781), overl. Groningen 29-12-1845, tr. Groningen 25-5-1781 **Daniel Goethuis**, ged. Groningen 4-12-1753, overl. Groningen 12-10-1824, zn. van *Pieter Jakobs Goedhuis* en *Jantien Berends*.

Kinderen uit dit huwelijk:

- a. **Aaltjen**, ged. Groningen 22-8-1781.
 - b. **Jantjen**, ged. Groningen 27-9-1782.
 - c. **Freerk**, ged. Groningen 30-9-1785.
 - d. **Aaltjen**, ged. Groningen 22-2-1788.
 - e. **Pieterdina**, ged. Groningen 19-3-1790.
 - f. **Rensje**, ged. Groningen 25-3-1792.
 - g. **Daniel**, ged. Groningen 1-6-1794.
 - h. **Pieter**, ged. Groningen 27-1-1797.
 - i. **Joannes**, ged. Groningen 11-8-1799.
5. **Freerik**, volgt III.1

III.1 **Freerk de Vries**, geb. Plankensloot, ged. Zuidlaren (als Freerik) 22-2-1761, koopman te Wetsinge (1797, 1798) en te Winsum (1805), overl. tussen 8-2-1805 en 7-11-1809, ondertr. Obergum en Maarhuizen/Leens 17-6-1787/ 6-7-1787 **Anna Hoexum**, geb./ged. Nieuweschans 11-10/12-10-1749, overl. Winsum 3-2-1805, dr. van *Eybenius Hoexum* en *Etje Boneschans*¹⁰.

Bruidegom: Freerk de Vries. Bruid: Anna Hoexum. Getuigen bruidegomszijde: Freerk de Vries - vader, Frouwke de Vries - volle zuster, Anna de Vries - volle zuster, Sijske de Vries x Jan Goethuis - volle zuster en aangetr. broer, Alberdina de Vries x Daniel Goethuis volle zuster en aangetr. broer, Gerbrand de Vries x Wilmke Gerrits - volle oom en aangetr. moei. Getuigen bruids zijde: Grietje Hoexum weduwe van T. van Dijk - volle moei, Willem Wolthuis - neef en voormond over bruids minderjarige kinderen, Willem Smidt - volle neef van de bruid en sibbevoogd, J. Stegnerus - vreemde voogd over de bruids kinderen.¹¹

Kinderen uit dit huwelijk:

1. **Freerk**, volgt IVa.

2. **Ettines**, ged. Winsum 24-1-1790 (geb. 14-1-1790).
3. **Albert de Vries**, ged. Winsum 11-11-1792 (geb. 6-11-1792), knecht (1811), tr. Groningen 29-9-1811 **Hebbeltje Jans**, ged. Haren 19-8-1787, dienstmaagd (1811), dr. van *Jannes Albers* en *Grietje Derks*.

IV.1 **Freerk Freerks de Vries**, ged. Winsum 23-2-1788 (geb. 18-2-1788), pottenbakker (1811)¹², zonder (1855), overl. Obergum 12-10-1855, tr. Obergum 8-11-1807 **Grietje Jacobs Kooi**, ged. Saaksum 13-12-1789, overl. Obergum 4-9-1847, dr. van *Jacob Hindriks Kooi* en *Pieterke Pieters Dijksterhuis*.

Bruidegom: Freerk Freerks de Vries. Bruid: Grietje Jacobs. Getuigen bruidegomszijde: W. Wolthuis - halfbroer en sibbevoogd, Jacob Berends aangetr. oom en voormond. Getuigen bruids zijde: Jacob Hindriks - vader, Harm Pieters - oom en voormond, Folkert Jacobs - vreemde voogd.¹³

De grootvader Freerk Sijtzes de Vries verkoopt voor 1300 gulden in 1808 zijn huis en pottenbakkerij (zijnde nummer 2), aan de straat te Obergum, op vrij eigen grond aan zijn kleinzoon Freerk Freerks de Vries en Grietje Jacobs.¹⁴

In 1813 wordt het geheel als volgt omschreven: Pottebakkerij te Obergum van ouds bestaand, verandering laatste 10 jaren. Naam Fabrikant: Freerk F. de Vries. Aantal werklieden: 1. Gem. daghuur 1 fr. 21 ct. Bruto waarde produkten 420 fr., geb. 19 febr. 1788, eigenaar van het huis en erf te Obergum, huisnummer 2.¹⁵

In de notariële archieven wordt De Vries nog tientallen malen aangetroffen. Omdat hij echter in het begin van de negentiende eeuw gestopt is met het pottenbakken zijn deze gegevens niet verder uitgewerkt.¹⁶

Kinderen uit dit huwelijk:

1. **Anna Freerks de Vries**, ged. Obergum en Maarhuizen 2-9-1810 (geb. 15-8-1810), overl. Winsum 20-3-1860, tr. **Douwe Gerrits Siersema**.
2. **Jacob de Vries**, geb. Winsum 5-7-1813, overl. Den Hoorn 9-2-1856, tr. **Martje Joostens Alderts**.

Noten

- 1 Bij het huwelijk van zijn zoon Sijtse Gerbens de Vries in 1813 werd hij aangeduid met steenbakker.
- 2 Vriendelijke mededeling van de pottenbakkersspecialisten Paul Smeele en Adri van der Meulen (Rotterdam).
- 3 GrA, Volle gerecht stad Groningen [toegang 1534], inv.nrs. 3675 en 3706 (Oud: lly 18 apr. 1776 en 30 dec. 1784).
- 4 GrA, Volle gerecht stad Groningen [1534], inv.nr. 3698 (Oud: lly 11 dec. 1782).
- 5 GrA, Volle gerecht stad Groningen [1534], inv.nr. 3707 (Oud: lly, 22 apr. 1785), huwelijkscontract.
- 6 Genoemd als stemgerechtigde in de grondvergadering van de landsdistricten te Obergum in november 1797: oud 71 jaar en van beroep pottenbakker (GrA, Ommelander Archieven [2], inv.nr. 1040).
- 7 GrA, RA Hunsingo [734], inv.nr. 438 (Oud: RA XXIXd 1), Obergum 13 juni 1766.
- 8 Met dank aan Paul Smeele en Adri van der Meulen.
- 9 GrA, RA Hunsingo [734], inv.nr. 438 (Oud: RA XXIXd 1), 23 maart 1762.
- 10 Dit gezin Hoexum is slechts summier beschreven, omdat binnen afzienbare tijd een genealogie Hoexum door Petronella J.C. Elema zal verschijnen.
- 11 GrA, RA Hunsingo [734], inv.nr. 897 (Oud: XXXVIIId 3), fol. 277, Obergum 12 juni 1787, huwelijkscontract.

- 12 Genoemd in het burgerlijk register van het arrondissement Winschoten, opgemaakt in oktober/november 1811: Wonende te Obergum, van beroep pottenbakker en geboren op 19 februari 1788 (GrA, Gewestelijke Besturen [3], inv.nr. 1643).
- 13 GrA, RA Hunsingo [734], inv.nr. 1498 (Oud: LVII I 2), fol. 248, Onderdendam, 30 okt. 1807, huwelijkscontract.
- 14 GrA, RA Hunsingo [734], inv.nr. 1503 (Oud: RA LVIII 4), blz. 63, 7 mei 1808.
- 15 Dr. Formsma, Gedenkboek Winsum, bijlage IV. Tabel van de toestand van industrie en manufacturen in de gemeente Winsum op 1 jan. 1813 (GrA, Archief Gewestelijke Besturen, inv.nr. 1133).
- 16 GrA, Notarissen te Winsum, Leens en Eenrum [97] (standplaats 13), inv.nr. 20.679, 20 maart 1817, en verder.

Het Armen- of werkhuis te Nieuwe Pekela; een bron voor genealogisch onderzoek

Evert de Jonge (evert55jonge@hetnet.nl)

Al in de achttiende eeuw ontstond discussie over de zorg voor armen en behoeftigen. Vooruitstrevende personen, veelal patriotten, wilden onder andere werkhuisen voor de onderste laag van de toenmalige samenleving stichten. De zorg moest in hun ogen niet per kerkgenootschap, maar door de staat worden geregeld. Uiteindelijk zouden dergelijke ideeën in de Bataafs-Franse tijd (1795-1813) tot veranderingen leiden en verrezen er daadwerkelijk werkhuisen. Ook in Nieuwe Pekela ontstond zodoende in 1803 een armen- of werkhuis.¹

Volgens Borgesius, in de late negentiende eeuw burgemeester van Nieuwe Pekela, was er in die tijd niet echt sprake van armoede. Sterker: er was volgens de man sprake van welvaart en nijverheid.² Zijn visie klopte niet, want er was wel degelijk sprake van armoede en bedelarij in Pekela. Een goede reden dus om een werkhuis te stichten zal de gedachte zijn geweest. Het huis was dus zowel goed voor armen als bedelaars. Degeenen die geplaatst werden en nog konden werken werden geacht zich in te spannen, wat duidelijk wordt uit de bewaard gebleven administratie.³

Om de bouw te bekostigen werden het diaconiehuysje op nr. 31 voor 105, hutten en twee henen voor 70, een huisje en heem op nr. 33 voor 225, idem een op nr. 16 voor 80 en een huisje met tuin op nr. 22 voor 122 gld. verkocht.⁴ Nog in 1803 werd het werkhuis voltooid, zodat de 'vader', Jan Klasen Swiers, open dag kon houden. Dat leverde van de 'nieuwsgierige bezigtigers' 1-6-1 op.

De geplaatsten waren deels zelfvoorzienend. Het stond echter min of meer vast dat dat niet geheel zou lukken, zodat men ook 'bussen' plaatste. Een in het werkhuis zelf, een in het brouwershuis naast de toren en een in de kerspelschool. Ook werd op bruiloften geld opgehaald alsook bij de catechisatie. Een andere manier om aan geld te komen was het houden van collectes die voorkomen moesten dat er gebedeld werd. Zo werd er in het eerste jaar - wellicht was er toen extra onder de aandacht gebracht dat het armenhuis was gesticht - 311 gld. opgehaald.

De geallimenterden verdienden ook geld met het pluizen van touw. Het uitgeplozen product werd verkocht aan de scheepstimmerlui die het gebruikten voor het breeuwen van houten schepen.⁵ Ook werd er steen gebikt en turf via karren verplaatst. Een deel van de bewoners was breder inzetbaar, zoals een zekere Tobias die regelmatig naar

omliggende plaatsen ging om zaken weg te brengen. Anderen werkten bij particulieren. Rond 1820 waren dat: Geezign Jonkers, Jan Eertappel, Hendrik Vos, Henrik Germaat, Trientje Ebbis en Luitje N.N.⁶

Vader Jan Klaassen Swiers deed meer dan toezicht houden. Uit de aantekeningen in het diaconieboek door de eerste maire, de boekhouder-diaken Jan Boels, blijkt dat Swiers op gezette tijden in het werkhuis godsdienstoefeningen hield. Na afloop werd er gecollecteerd wat weer geld in het laatje bracht. Swiers was overigens ook gemeentebode en regelmatig getuige bij het opmaken van de akten van de Burgerlijke Stand van Nieuwe Pekela.⁷

In 1806 zou door een ingevoerde turfbelasting de turfhandel instorten. Dat leidde tot een toename in het aantal armen. Men rekende in de Pekela's 124 hervormden, 51 katholieken, 31 luthers en 20 Israëlieten, dus totaal 226 personen, tot de armen. Aan hen werd steun verleend door de diaconie. Een deel van hen zal in het werkhuis hebben gewoond (maximaal 52).

Er waren nog meer bronnen van inkomst. Dat blijkt uit de overlijdensakten van de eerste decennia na 1811. In februari-maart 1823 overleed Jantje Hindriks, en kort daarna haar man Jurrien Jans, gewezen schoenmaker. In de BS-akten werd nadrukkelijk genoteerd dat zij vijf kleinkinderen nalieten. Die zullen al jong hebben moeten bijdragen aan het onderhoud van hun grootouders. Wellicht in natura, want de boeken vermelden niets van bijdragen in geld.⁸ De vijf jongelieden zullen 'opgelucht adem hebben gehaald' toen hun grootouders overleden. En omdat er nu eindelijk wat over was kon kleinzoon Jurjen Jans de Jonge eindelijk in het huwelijk treden (april 1823).

De balans van de diaconie vertoonde in 1806 een tekort van 3000 gld. De armoede zou nog verder toenemen ten gevolge van de Franse embargopolitiek, zodat vooral de turfwinnerij werd getroffen. Het werkhuis werd in deze jaren overgenomen door de Maatschappij van het Nut. De toegenomen armoede leidde tot het besluit tot voedseluitdelingen. De eerste vond plaats in december 1812.⁹

In 1827 werd in Oude Pekela een burgerlijk armenbestuur gevormd, echter in Nieuwe Pekela bleef het Nut actief. Uit het gemeentelijke jaarverslag van 1832 blijkt dat er nog steeds touw werd gepluisd, maar ook wol werd gesponnen, door de werkhuisbewoners. Door al deze activiteiten moest worden voorkomen dat er gebedeld werd, vooral op de nieuwsjaardag. In 1852 bijvoorbeeld werden 126 personen vast en 255 personen tijdelijk bedeed.¹⁰ Een deel van hen zal dankzij het werkhuis kost en inwoning hebben gehad. De instelling voorzag dus in een behoefte.

Het werkhuis bestond fysiek nog in 1948.

Noten

- 1 J. Molema e.a., *400 jaar Pekela* (Bedum 2006) 94 e.v.
- 2 T. Borgesius, *Geschiedenis van de gemeenten Oude en Nieuwe Pekela* (Groningen 1877 facs. uitgave 1983) 32.
- 3 GrA, Archief Hervormde gemeente Nieuwe Pekela (toegang 269), invnr. 14-24.
- 4 Idem, invnr. 1 (uitgave op DVD door H. Boon).
- 5 E. Zwiers, *Waar het veen eens groeide en de heide bloeide. Een en ander over de geschiedenis der gemeente Nieuwe Pekela*. (Winschoten 1948) N.B.: Egbert Zwiers was hoofd der school te Wedderveer en nakomeling van genoemde J.K. Zwiers.
- 6 Als 3, invnr. 23.
- 7 Mededeling van zijn nakomeling Roelf Koning.
- 8 Conclusie gebaseerd op bron onder 3, invnr. 14-15, 19, 23-24.
- 9 Molema, *400 jaar Pekela*, 95.
- 10 Ibidem, 97

Een boterbriefje?

Klaas Niemeijer, Vries

Bij het RHC Groninger Archieven ben ik werkzaam als vrijwilliger. Eén van de taken die ik daar verricht is het aanbrengen van correcties in <http://allegroningers.nl>. Regelmatig komen er mails binnen met foutmeldingen, soms trouwens ook van vermeende fouten.

Onlangs kreeg ik een mail met bijlage uit de U.S.A. van een nazaat van een emigrant uit Groningen. Dit komt wel eens vaker voor.

De meegezonden bijlage was interessant en bij het RHC Groninger Archieven totaal onbekend. Het was een mooi uitgevoerde huwelijksverklaring van de burgemeester van de gemeente Loppersum uit 1872. Met toestemming van de eigenaar van dit merkwaardige document plaatsen we hierbij een afbeelding van de verklaring. Misschien zijn er lezers, die ook over zulke verklaringen beschikken. Was deze verklaring een voorloper van het tegenwoordige trouwboekje?

Op het internet vond ik nog een afbeelding van een niet zo fraai als het vorige exemplaar uitgevoerd huwelijksbewijs uit 1907 van de gemeente Groningen. Onderaan het bewijs staat vermeld: *Bij het overlijden van één der Echtgenoten, of bij de geboorte van een Kind, dit bewijs bij de aangifte daarvan over te leggen.* Is dit het in de volksmond bekende boterbriefje? Volgens De Grote Van Dale is een boterbriefje een trouwakte: *getrouwd zijn zonder boterbriefje*, in concubinaat leven. Volgens dezelfde bron was een boterbrief oorspronkelijk een vergunning om in de vastentijd zuivelproducten te mogen eten.

Maar eens op Wikipedia gekeken. De oorsprong van het boterbriefje ligt in de Eerste Wereldoorlog. Toen werd het voedseldistributiesysteem ingevoerd. Je kon meer boterbonnen krijgen als je meer kinderen had. Om dat aan te tonen moest je het trouwboekje, waarin de kinderen stonden aangetekend, meebrengen. Op die manier zou een verband tussen beide papieren bestaan. Naar analogie van **boterbriefje** ontstond het **margarinebriefje**: een benaming voor het document waarin wordt vastgelegd dat twee mensen een geregistreerd partnerschap zijn aangegaan.

Bij het huwelijk kreeg men aanvankelijk een geschreven huwelijksbewijs. In het derde kwart van de 19^e eeuw begonnen gemeenten een trouwboekje af te geven. Dit werd een algemeen gebruik, maar het was niet wettelijk voorgeschreven. Het trouwboekje bevat een uittreksel uit de huwelijksakte. Verder is er, afhankelijk van de gemeente waar het boekje wordt afgegeven, ruimte voor kerkelijke aantekeningen en voor het registreren van kinderen van het echtpaar. Tevens bevat het boekje informatie over de geboorteaangifte, overlijdensaangifte en uitleg over de regelgeving omtrent geslachtsnamen. In (Noord-) Brabant en Limburg bevatte het trouwboekje ook aanwijzingen hoe een Rooms-Katholieke vrouw moest handelen bij een miskraam. Het boekje is slechts een uittreksel, en is geen vervanger van de geboorte- of huwelijksakte. Aldus Wikipedia.

Bij verder zoeken kwam ik op de website van de gemeente Den Haag uit. Die vermeldt het volgende:

Het trouwboekje is een herinnering aan een mooie dag. Het bevat ook een uittreksel van de huwelijksakte. Ook staan de handtekeningen van de getuigen en de trouwambtenaar er in. U krijgt het trouwboekje uitgereikt tijdens de huwelijksceremonie of u krijgt het trouwboekje achteraf opgestuurd. U bent niet verplicht om een trouwboekje te kopen. Een trouwboekje kost standaard € 11,80, inclusief lederen omslag € 27,15.

Ons trouwboekje van de gemeente Ezinge heeft ruimte voor tien kinderen. Die ruimte hebben we niet volledig benut. Met twee kinderen waren we al heel tevreden. Een trouwboekje is natuurlijk een prachtige secundaire bron, vooral als die goed is bijgehouden. Zo kreeg ik bij een familieonderzoek een oud trouwboekje te zien. Hierin stonden twee jong overleden kinderen. Andere familieleden waren verrast; ze wisten er niets van!

Alle@@@ digit@@@ (zeven-en-dertig)

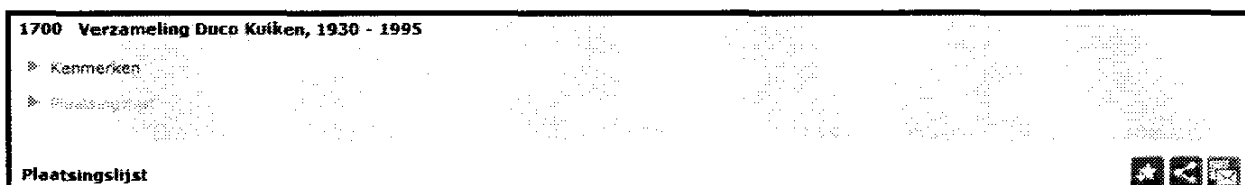
Antonia Veldhuis, Veenwouden

In deze rubriek komen interessante homepages en nieuwe digitale bestanden aan bod. Tips kunt u mailen aan antonia.veldhuis@hetnet.nl.

Op de site www.allegroningers.nl, met aktes van de burgerlijke stand en DTB, is men intussen ook begonnen met het toevoegen van de **Memories van Successie**. Aktes die werden opgemaakt na het overlijden van een persoon, waarin de bezittingen en de erfgenamen van de overledene worden genoemd. Dit ten behoeve van de belastingdienst. Wilt u weten of de memorie van uw voorouder er al in zit, vink dan **Memories** aan, onder **na 1811**. Dit kan door in het startscherm **Toon uitgebreide zoekopties** aan te klikken.

Op www.groningerarchieven.nl staan de digitaal gemaakte bestanden van Kuiken wat verstoep. Ik noemde ze in *Alle@@@ digit@@@* nummer 35. U dient nu in het zoekscherm rechtsboven **kuiken** in te vullen. Na **ZOEK** geven verschijnt als eerste item **1700 Verzameling Duco Kuiken, 1930-1995**. Hierop klikken geeft (links) **Kenmerken en Plaatsingslijst**. **Plaatsingslijst** geeft de 28 digitale bestanden, waaronder de **Index op namen bruid en bruidegom uit de proclamatieboeken**, **Leden Koekenbakkersgilde**, **Diarium Julsing** en **Lijst van gezagsdragers uit het Regeringsboek**.

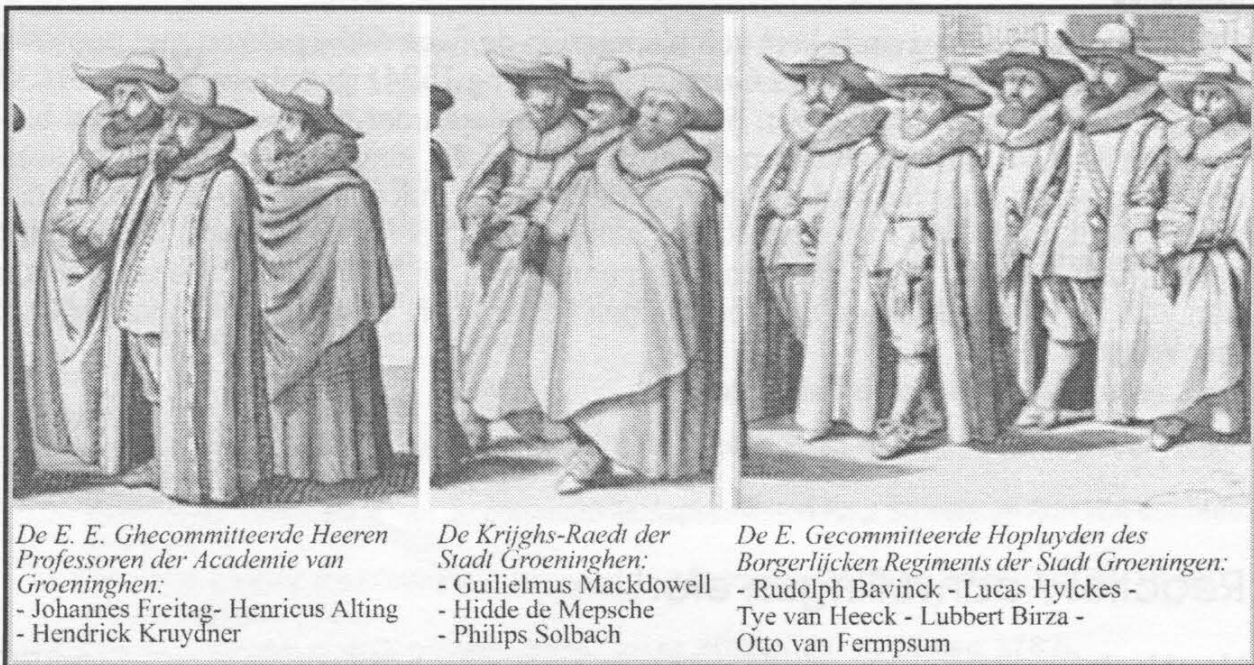
Zoals intussen algemeen bekend zal zijn, heeft de *Groninger Archieven* (GA) de oude nummering RA III a, RA III ij, RA III x enz. omgenummerd. Ze staan nu in toegang 1534. Weet u het oude nummer, dan kunt u de nieuwe benaming op www.groningerarchieven.nl (of op www.archieven.nl) vinden door de bekende zoekterm tussen dubbele aanhalingstekens te zetten. Voorbeeld: "III a" in het zoekscherm van de GA levert (onder andere) op: **1534 Volle Gerecht van de stad Groningen**. Aanklikken van het symbooltje geeft **Gevonden archiefstukken** en **1-233: Notulen van rechte dagen**. Het plusje geeft de periodes. Datum selecteren en u heeft het nieuwe nummer (met dank aan Albert Beuse).

<http://www.familyaffairs.nl/index.htm> is de site van Femke en Lars Roobol-Lintelo met daarop (onder meer) de *Nederlanders in Weener*, waaronder veel Groningers. Ze zijn te bereiken via **Sources**, taalkeuze opgeven (bij vlaggetje) en **Dutch persons in Weener** kiezen (onder **Region of Ostfriesland**).

Ze hebben van de kerkboeken van deze plaats (met omstreken) aantekeningen bijgehouden van de Nederlanders die ze daarin aantreffen. 'Misschien zijn we niet volledig noch foutloos' (schrijven ze zelf), maar ze hopen hiermee een aantal onderzoekers weer 'in contact' te brengen met een uit het oog verloren voorouder. Van sommige genoemde personen vonden ze meer gegevens; ook deze zijn vermeld. Ook op hun site **De Graven in en rond de kerken van Groningen**. Dit bestand loopt van 1814-1828 en opent als een 64 bladzijden tellend pdf-document.

Op blz. 31 van *GroninGEN* 2012 nummer 1 staat dat Reg Mulder in Groningen is begonnen met het invoeren van de kentekens van auto's uit de provincie Groningen over de periode 1906-1951. Hij vraagt ter illustratie om foto's, om die aan de gegevens te koppelen. Wist u dat Friesland (periode 1-1-1906 tot 31-12-1950) deze nummerbewijzen al ingevoerd heeft? Mijn vader (Douwe Sijbren Veldhuis) staat ook in die database, met foto's die ik instuurde. Wilt u dat zien of zoeken: www.tresoar.nl/kentekens.

Heeft u al gezien of er tussen de ruim 400 mensen (lees mannen) die op 3/13 januari 1633 aanwezig waren bij de uitvaart van Ernst Casimir in Leeuwarden ook voorouders van u zitten? Bij die gelegenheid is een serie van 21 prenten gemaakt, waarop deze mensen staan afgebeeld. Met naam en 'instantie' die ze vertegenwoordigden, hiertussen ook veel Groningers. Behalve de mannen die op bijgaande illustraties staan afgebeeld, zijn dat: Casper van Eussum, Apko Tiaerda van Starckenborch, Jan Polman, Jan van Eussum, Reynt Schatter, Daniel van der Merwen, Julius van Meckema, Johan Sickinge, Hugo van Nijeveen, Henrick Schonenborch, Tyasso Tyassens, Albert Wiffrinck, Onne Tamminga, Lambert Tiarda van Starckenborch, Gerbrandt Tymens Brandt, Doecke van Luninghusen, Rudolph Wicheringhe, Albert Christoffel van Arntsma, Johannes Reneman, Reyner Eysinghe, Willem Dreuws, Hilbrandt Gruys, Heyne Pauwels en de mannen op de illustratie. Verder trof ik nog enige personen aan waarbij de herkomst (mij) niet helemaal duidelijk is. Ergo: zelf nog even zien dus.

De tekeningen zijn gemaakt door J. Reijners en gegraveerd door J. Hermanni (info www.historici.nl). De afbeeldingen met beschrijving van de stoet staan op <http://mpaginae.atspace.com/EC1633.htm>. Zie voor een uitgebreidere beschrijving *Column 21* op www.ngv.nl, te bereiken via **Klik hier voor een overzicht van de vorige columns.**

Intussen heeft u ongetwijfeld vernomen dat u sinds begin juli op www.wiewaswie.nl – de vervanger van GenLias – kunt zoeken in 18,6 miljoen documenten en 1,7 miljoen scans van originele documenten. Er wordt nog aangevuld. U wordt verzocht fouten en verbeteringen te melden.

De openingssite geeft drie gekleurde blokken: **Personen zoeken**, **Stamboom bouwen** en **Resultaten delen**. Hieronder nieuwtjes, aanmelding voor de nieuwsbrief en **Twitter**.

Na het intikken van de zoekterm en **Enter** geven verschijnen de treffers. Hier ook het aantal documenten per provincie, uitsplitsing naar type akte en rol. Via **Uitgebreid zoeken** kunt u nog meer verfijnen en zoekperiode aangeven. Het is mogelijk met wildcards te werken. Een sterretje staat voor één letter, een vraagteken voor meerdere.

Demo's (filmpjes) over zoeken, bouwen en delen met gegevens over abonnement en eventuele betaling (tot 1 januari 2013 gratis), vindt u via de balk bovenin. De gesproken tekst wordt ook in de filmpjes getoond. Niet alle archieven doen mee, bovendien houden de meeste archieven naast WieWasWie hun eigen sites in de lucht. Zo heeft bijvoorbeeld Groningen alleen de Burgerlijke stand ingevoerd, de DTB-gegevens staan op www.allegroningers.nl. Hier blijven ook de scans van de aktes gewoon gratis beschikbaar.

Dat is ook het geval voor aktes van AlleFriezen en Tresoar. Onder **Over ons** (boven de drie blokken) staat **Wie doet er mee?** met een deelnemersoverzicht.

Heeft u na het lezen en proberen van bovenstaande links nog tijd over, dan kunt u (weer) eens kijken of er nog voormoeders uit stad Groningen zijn die uit een buitenlandse relatie een kind kregen. Een lijst met honderden namen is te vinden op www.groningerarchieven.nl via **Hulp bij onderzoek, Famile, Vader onbekend in de stad Groningen**.

Op dezelfde site kunt u sinds kort ook bladeren in de twee dikke pakken met papieren uit het *Volle Gerecht van de stad Groningen* (toegang 1534) inventarisnummers 1033 en 1034. Honderden briefjes van mannen die verklaren dat ze de vader van het buitenechtelijk kind zijn, aangifte van geboortes van 'deze' kinderen van vroedvrouwen en onderzoeken naar het vaderschap van de baby's. Leuk om eens in te zien en misschien vindt u zelfs een missing link. Werkwijze: In het zoekscherm **onecht** tikken, **zoek** geven, naar toegang 1534 gaan en plusje aanklikken bij 1033-1034. Kiezen welke u zien wilt, op link drukken en de afbeeldingen verschijnen. Eerste openen en bladeren met **Volgende**.

Lees ze, surf ze, zoek ze en blader ze!

Reacties / aanvullingen etc.

Van Henk Lups ontvingen wij de volgende reactie op **boldraagster**. (GroninGEN 2012, nr. 2, blz. 59).

Geachte redactie

Jullie hebben een mooi verzorgd blad. Mijn complimenten. Hier in Delft staat ook verandering op het programma.

Reden van deze mail is de vraag op pag. 59: beroep boldraagster.

Zie mijn site: beroepen van vroeger.nl

Zij was broodverkoopster. Ging met een korf brood haar klanten bij langs. Zie ook bolloper/bolloopster.

Vr. groet

Henk Lups

COPYRIGHT!

Partners in opmaak & repro

zwart/wit laserprints
full color laserprints
zwart/wit kopieën
kleurkopieën
inbinden & afwerken
grootformaat kopie & print
full color posters
lamineren tot A0
faxservice
internet
computeropmaak (DTP)
kantoorartikelen
transferdruk (opdruk op
t-shirts, mokken en andere materialen)

gratis haal- en brengservice voor bedrijven en instellingen

Kerklaan 49-51 Groningen, 050-5714666
kerklaan@copyright.nl

Verl. Bremenweg 8 Groningen, 050-3188034
zuidoost@copyright.nl

Kanaalstraat 15a Roden, 050-5016519
roden@copyright.nl

Verl Hereweg 45 Groningen
050-5275555 - helpman@copyright.nl

Interview met Kees Tromp

Klaas Niemeijer, redacteur

• **Waarom ben je juist bij een archief gaan werken?**

Na een afgebroken studie Nederlands en Engels aan de lerarenopleiding Ubbo Emmius ben ik in 1976 bij het rijksarchief in de St. Jansstraat gaan werken. Na een kort gesprek met de toenmalige rijksarchivaris dhr. De Vey Mestdagh kreeg ik als taak het beschrijven van zegels aan oorkonden en het transcriberen van de zegelclausule. In het gesprek met de rijksarchivaris was namelijk voor voren gekomen dat ik tijdens mijn studie ook 17^e eeuws Nederlands had bestudeerd. Maar ja, ik moest nog wel het oud schrift leren lezen. Die kunst heb ik me toen zelf eigen gemaakt. Ondertussen leerde ik het archiefwezen beter kennen en deed het werk met genoegen.

Na een periode van werkloosheid, die ik benutte als genealogisch correspondent en daarbij onderzoek voor derden verrichte, ben ik een studie gaan volgen aan de rijksarchiefschool. Dat betekende overdag werken en 's avonds studeren. Eén dag per week ging ik naar school in Utrecht.

Na mijn studie werk ik in 1978 aangesteld als archiefmedewerker. Een van de eerste projecten waaraan ik meewerkte was het inventariseren van de Groninger kloosterarchieven. Later was ik betrokken bij het publiceren van een overzicht van Groninger kloosters gebaseerd op de bestaande literatuur. Ik had de eer om daarvan eindredacteur te mogen zijn.

• **GenLias**

Omstreeks 1990 waren er enorme achterstanden bij het inventariseren van archieven van ministeries. Dat was in een tijd dat 80% van de studiezaalbezoekers zich met genealogisch onderzoek bezig hield. Toen ontstond de gedachte dat als men de genealogische informatie ging digitaliseren, meer archiefpersoneel kon worden ingezet voor het wegwerken van de achterstanden. Er kan niet worden gezegd dat de plannen om de genealogische bronnen te digitaliseren door iedereen met veel enthousiasme werden ontvangen; sommige rijksarchivariissen waren er beslist op tegen.

Maar dat mocht niet verhinderen, dat er drie pilots werden opgestart, een in Drenthe, een in Noord-Brabant en nog een in een ander archief. Elk archief had zijn eigen invoerprogramma; van enige coördinatie was toen nog geen sprake. Groningen is al vrij vroeg mee gaan doen, in 1998–1999 denk ik. Namens het rijksarchief nam ik en Henk Booy namens het gemeentearchief, aan het project deel. We zijn eerst naar het rijksarchief in Drenthe gegaan. Daar had men inmiddels wat ervaring opgedaan. Drenthe gebruikte het door Jan Strijker uit Delfzijl gemaakte invoerprogramma. Om praktische redenen heeft Groningen dat programma overgenomen. In verband met ziekte en het latere overlijden van mijn vrouw moest ik in de beginperiode tijdelijk afhaken. Bert Schut nam toen het stokje over. Hij begon met een groepje van ongeveer 15 vrijwilligers, die allemaal op een of andere manier in genealogie geïnteresseerd waren.

Later werd het contingent vrijwilligers uitgebreid. Eisen werden er eigenlijk niet gesteld, de mensen moesten gemotiveerd zijn en in een groep kunnen werken. Zover ik me kan herinneren, is er in die tijd maar één medewerker weggestuurd die niet in de groep paste. Nieuwe krachten werden aangeworven bij de Stichting Weerwerk en de

DSW. Zo twee à drie keer per jaar werden de door de archieven verzamelde gegevens opgestuurd naar de applicatiebeheerder van GenLias in het Algemeen Rijksarchief die ze dan op het internet zette. Later is dit overgenomen door een medewerker van Trezoar in Leeuwarden. Er kwamen ook thuiswerkers. De mensen kregen dan een set fotokopieën van akten van de burgerlijke stand mee naar huis. Die fotokopieën hadden bij lange na niet de kwaliteit als de huidige scans. Dit verklaart voor een deel ook de fouten die bij het transcriberen ontstonden. Twee vrijwilligers voerden rechtstreeks gegevens in uit de exemplaren van de gemeente: Jacob Franken werkte bij de gemeente Grootegast en Reg Mulder bij de gemeente Zuidhorn. In het algemeen is dit goed gegaan. Zo nu en dan blijken de gegevens van de rijksexemplaren en die van de gemeente-exemplaren verschillen te bevatten. En nu de meeste scans op Alle Groningers gemaakt zijn van de rijksexemplaren krijgen we wel eens foutmeldingen die te wijten zijn aan die verschillen.

Op een gegeven moment waren alle gegevens uit de openbare registers van de burgerlijke stand ingevoerd en moest het aantal vrijwilligers worden verminderd. Het huidige aantal vrijwilligers is voldoende om de jaarlijks vrijkomende (of: recent openbaar geworden) registers van de burgerlijke stand in te voeren. Van het oorspronkelijke idee dat er minder archiefpersoneel nodig zou zijn is overigens nauwelijks iets terecht gekomen. Door het gemakkelijker opzoeken van gegevens in GenLias gingen meer mensen zich bezig houden met familieonderzoek en zijn er nieuwe vragen ontstaan naar de wereld waarin de voorouders leefden. Als je zuiver naar personeelsbesparing kijkt, is GenLias contraproductief geweest.

• **Een bijzondere band met GenLias**

Net als nu, kwamen er in het verleden ook foutmeldingen binnen. De meeste handelde ik in het begin zelf af; nu wordt dat gedaan door twee vrijwilligers. Op een gegeven moment kreeg ik uit de U.S.A. een vraag over iemand die vanuit de provincie Groningen naar Michigan zou zijn geëmigreerd, maar niet in de registers van landverhuizers voorkwam. Dat was natuurlijk vreemd en na enige correspondentie over en weer en het nodige zoeken in archieven heb ik hem toch gevonden. Maar ja, als je regelmatig met iemand mailt, ontstaat er toch een band en om een lang verhaal kort te maken, we hebben elkaar in Mexico ontmoet. Het klikte en het was een leuke tijd. Van het een kwam het ander en uiteindelijk is ze naar Nederland gekomen en zijn we gaan samenwonen. Ze heeft nu een baan gevonden in Groningen en van mij zul je geen kwaad woord horen over GenLias

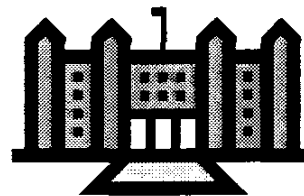
• **Het naderend einde van GenLias**

Veel gebruikers kennen nog wel de problemen van vroeger. Het programma werkte traag, als je al toegang kreeg. Een avondje even wat uitpluizen was er vaak niet bij, omdat het te veel tijd kostte. Later werd de toegankelijkheid en snelheid wat verbeterd. We begonnen in Groningen met Alle Groningers. Het grote voordeel van die website was dat de scans meestal waren in te zien. Bovendien ontstonden er ook andere initiatieven die uiteindelijk leidden tot de site *WieWasWie* (www.wiewaswie.nl).

Jarenlang werden verbeteringen aangebracht in zowel GenLias als in Alle Groningers. Een moeizaam proces. Omdat GenLias over niet al te lange tijd wordt opgeheven, is het onderhoud aan GenLias gestaakt. Ook voor mij betekende dit een verandering. Mijn bemoeienissen met GenLias zijn voorbij. Ik kreeg een nieuwe taak als collectiebeheerder en houd me nu bezig met de inventarisatie van het stadsarchief over de periode 1594 – 1815.

Nieuws van de archieven

redactie Henk Hartog

Groninger Archieven, Cascadeplein 4, tel.
050-5992000; www.groningerarchieven.nl

Nieuwe editie onderzoeksgids

De onderzoeksgids van de Groninger Archieven is herzien, geactualiseerd en aangevuld en sinds een paar weken beschikbaar. De gids begint met een algemene tekst over het doen van onderzoek in de collecties van de Groninger Archieven én een stappenplan. Dan volgt uitleg over vijf onderzoeksthema's, waar veel belangstelling voor bestaat: familie, schepen en schippers, panden, boerderijen en militairen.

Deze gids wordt gratis aan nieuwe bezoekers van de studiezaal uitgereikt. Wilt u graag een exemplaar thuis ontvangen? Dan kunt u een mail met uw postadres sturen naar: j.van.keulen@groningerarchieven.nl.

Deze herziene versie kunt ook op de website www.groningerarchieven.nl raadplegen en downloaden. Onder de kop **Onderzoek**, via **Hulp bij onderzoek** komt u bij de link **Onderzoeksgids**.

Draadloos internet beschikbaar!

De Groninger Archieven bieden nu gratis toegang tot het internet aan de bezoekers van hun gebouw. U kunt draadloos het internet op in het hele gebouw via een Wifi-voorziening.

Wilt u hier meer over weten of er gebruik van maken? Vraag dan inlichtingen en een toegangscode bij de receptiebalie in de hal van de Groninger Archieven.

WiGeDok-projecten

Sporen van Groningse bedrijven kunt u nog dagelijks om u heen ervaren. Hun nalatenschap omvat echter nog veel meer. Een belangrijk deel daarvan is te vinden in bedrijfsarchieven.

Om dit materiaal toegankelijk te maken en te bewaren voor de toekomst werken de Groninger Archieven samen met het Wirtschaftsarchiv Nord-West-Niedersachsen en het Niedersächsisches Landesarchiv - Staatsarchiv Aurich (Ostfriesland) aan een uniek grensoverschrijdend project. **WiGeDok** opent voor u de poort naar dit sociaal-economisch erfgoed: www.wigedok.eu.

De Groninger Archieven beheren al veel bedrijfsarchieven, maar die zijn voornamelijk afkomstig van grote bedrijven. Het midden- en kleinbedrijf is nog onderbelicht in onze collecties. Om een evenwichtiger beeld te krijgen van de sociaal-economische geschiedenis in de provincie Groningen gaat **WiGeDok** zich in het bijzonder richten op het midden- en kleinbedrijf. In onze hal en op onze website besteedden wij tot 1 augustus aandacht aan Bonthandel Van Daal & Meijer. En sinds 1 augustus presenteren wij in de hal materiaal over Ranja, de dorstlesser van fabrikant Polak uit Groningen.

In het kader van het **WiGeDok**-project vragen wij in aansluiting daarop aandacht voor materiaal van en over horeca-gelegenheden. Ook daarvan zijn er al vele uit de dorpen verdwenen, vaak met een rijke geschiedenis.

Wij zijn niet alleen in archieven geïnteresseerd, maar ook in reclamemateriaal, foto's, jubileumboekjes en herinneringen. U kunt ons mailen op verdieping@groningerarchieven.nl. Wij werken hiervoor samen met het Groninger Museum.

Activiteiten in de Groninger Archieven

Naast een aantal lezingen – zie daarvoor de agenda op pagina 71 – is er nog een aantal andere activiteiten in de Groninger Archieven.

Donderdag 18 oktober is er een presentatie rond de publicatie van een nieuwe editie van de **kroniek van Sicke Benninge** (zie ook Agenda d.d. 28 november 2012).

Zaterdag 10 november is er een workshop rond **schrijven van familie verhalen**, en van maandag 12 t/m vrijdag 16 november een **rondleidingenweek** onder het motto 'Zo bewaren wij onze geschiedenis!'

Nadere informatie over deze activiteiten volgt op de website en/of krijgt u via de digitale nieuwsbrief toegestuurd.

Aanwinsten genealogieën etc. in de bibliotheek (toegang 1957)

27254 **Bier(e)ma**. *Het leven van Jan Bierema en Lyzabet Pieterman : familie Bierma vanaf 1745 tot begin 1900*, door Wim de Haan. – [S.l.] : [eigen uitg.], 2012. – 43 pag. : ill., portr., krt. ; 30 cm. Met bronnenopgave. Centraal staat het gezin van Jan Bierma (1846-1903), die in 1869 trouwde met Lyzabet Pieterman (1848-1921). Ook de vader, grootvader en overgrootvader van Jan krijgen aandacht.

27244 **Botje**. *Genealogie van de familie Botje*, door Marten Jan Botje. – [Uitgebr. uitg.]. – Alkmaar : [eigen uitg.], 2012. – 96 pag. : ill., uitsl. stamboom ; 30 cm. Met bronnenopgave. Nakomelingen van Geert Harms Botje, van Nieuw-Beerta, die in 1779 aldaar trouwt met Geertjen Jacobs, van Bellingwolde.

27262 **Halsema**. *Genealogie van het geslacht Halsema uit Kloosterburen afkomstig van Freerk Willems en Jemme Scheltes Halsema*, door Juus Halsema. – Leusden : [eigen uitg.], 2012. – 123 pag. : ill., krt. ; 30 cm. Met register. Na een inleiding over de herkomst van de naam Halsema, de relatie tussen drie geslachten Halsema van het Hogeland, en het Groningse geslacht Van Halsema, concentreert de schrijver zich op de nakomelingen van Freerk Willems en Jemme Scheltes Halsema, die ca. 1695 trouwden. Met stamboomschema's.

27399 **Hulshoff**. *Kwartierstaat Hulshoff Surhuisterveen*, door Trijntje Hulshoff. – Groningen : [eigen uitg.], 2011. – 108, [XI-XXXVII], 56, [7] pag. : ill., tab. ; 30 cm. Met literatuuropgave. In deze kwartierstaat komen verder o.a. voor de familienamen Hazenberg, Tolsma, de Boer, Hagedoorn, Poppinga, Burgstra, Bosma, Hummel, Auwema (of Ausma), Veenstra en Nuismer. Het grootste gedeelte van de voorouders komt uit het oostelijk deel van Friesland en het Westerkwartier in Groningen. Ook veel achtergrondinformatie, o.a. over doopsgezinden te Surhuisterveen.

27365 **Potjer**. *Zout bloed : Potjer buitenvaarders uit Sappemeer*, door Piet Potjer. – [S.l.] : Lulu.com, 2012. – 46 pag. : ill., krt. ; 19x19 cm. De schrijver volgt de familie vanaf stamvader Helmer Sijgers, die midden 17^e eeuw vanuit Oost-Friesland naar Sappemeer kwam, via voorvader Jan Helmers (Potjer), die leefde van 1744-1807, naar zijn eigen vader.

27248 **Spoelman en Westra**. *De families Spoelman en Westra uit Kollum : nakomelingen van Hylke Kornelis gedoopt in 1711 / samengest.* door Jan Driebergen. – Lelystad : [eigen uitg.], 2011. – 500 pag. : ill., krt. ; 25 cm. Met lit. en bronnenopg., reg. Hylke Kornelis was een zoon van Kornelis Folkerts. Hylke trouwde drie keer. Zijn zoon Cornelis Hylkes (ged. Kollum 1752) is de stamvader van de familie Spoelman, de zoon Jan Hylkes (ged. Kollum 1768) van de familie Westra. Nakomelingen beschreven tot begin 21^e eeuw. Met stamboomschema's.

Nieuwe boeken: Verschenen of nog te verschijnen

Klaas Niemeijer, kenjniemeijer@planet.nl

Deze keer tien nieuwe boeken met een gevarieerd aanbod, voor elk wat wils. Deze boekenlijst is weer met medewerking van Dick Otfangers van de boekhandel Godert Walter samengesteld. Zonder zijn hulp was de lijst aanzienlijk korter geweest. Mijn dank daarvoor!

Boeren, burgers, Beijumers – Geschiedenis van de Groningse wijk Beijum, diverse auteurs, uitgeverij Leander, Groningen 2012, 230 bladzijden, ISBN 978-94-91181-00-9, rijk geïllustreerd, € 10,00. Een interessant boekje met een gunstige prijs/kwaliteitsverhouding.

De fabriek van mijn vader – De geschiedenis van DWM en AVEBE in Veenendam, Klaas Fleurke, uitgeverij Profiel, Bedum 2012, ISBN 978-90-5294-532-3, 192 bladzijden en rijk geïllustreerd, € 29,95. DWM staat voor Duintjer, Wilkens, Meihuizen & Co., een van de hoofdrolspelers in de aardappelmeelindustrie. DWM is in 1963 opgegaan in Avebe.

De woonschepenhaven, Anton Wevering, uitgeverij Leporello, 132 bladzijden, € 15,-. In 1941 liet de gemeente Groningen alle woonschepen uit de binnenstad wegslepen. Bestemming was de nieuwe Woonschepenhaven aan het Eemskanaal. Om de orde en rust te handhaven is Anton Weverink, 'de ouwe', aangesteld als havenmeester. Dit boek bevat naast de geschiedenis van de woonschepenhaven en de familie Wevering ook veel informatie over de haven tijdens de bezetting in de Tweede Wereldoorlog.

Friese graafschappen tussen Zwin en Wezer – Een overzicht van de grafelijkheid in middeleeuws Frisia (ca. 700 – 1200), Dirk Jan Henstra, uitgeverij Van Gorcum, Assen 2012, ISBN 978-90-232-497-08, 224 pagina's met een paar illustraties, € 29,95. Dirk Jan Henstra heeft veel gepubliceerd over de economische en politieke geschiedenis van de Friese landen in Nederland en Noordwest-Duitsland. In dit boek gaat hij in op de vraag waarom alleen Frisia zich aan het grafelijk gezag wist te onttrekken. Henstra betreft talloze middeleeuwse bronnen bij zijn onderzoek en brengt verworven inzichten tot een aantrekkelijke synthese. Voor het eerst wordt zo de grafelijke geschiedenis van de Friese gebieden, en daarmee deels ook van Nederland en Noord-Duitsland, uitgebreid toegelicht. Daarmee is een belangrijke lacune in de vaderlandse geschiedschrijving gevuld. Een pionierswerk en een aanrader.

Joods leven in Groningen, Stefan van der Poel en Wout van Bekkum, uitgevershuis HN Werkman, 100 bladzijden, € 9,95. Ter gelegenheid van het 30-jarig jubileum van de heropening van de synagoge aan de Folkingerstraat in Groningen is dit overzicht van het gebouw en de Joodse bevolking in Groningen verschenen.

Literaire wandeling Groningen – door gevleugelde voeten betreden, Roos Custers en Nick te Wal, uitgeverij kleine Uil 2012, Groningen, paperback, ISBN 978-90-9491065-23-1, 143 bladzijden, geïllustreerd, € 10,00. Alhoewel ik het boekje slechts vluchtig heb kunnen inkijken, viel één passage over W.F. Hermans me wel op.

Het blijkt overduidelijk, dat de in Haren wonende Hermans niet de enige auteur was die vernietigend kon schrijven.....

Mijn oorlogsjaren in Haren – Persoonlijke herinneringen van Theo Niemeijer aan de jaren 1940-1945, uitgave Philip Elchers 2012, 39 bladzijden, ISBN 978-90-5048-1274, geïllustreerd, € 17,50. Een beschrijving van mijn dorps- en naamgenoot over zijn herinneringen aan de Tweede Wereldoorlog.

Rijk met kleine dorpen – Een sociologische studie naar het platteland van Noord-Groningen, Jan Dirk Gardenier e.a., uitgeverij Van Gorcum, Assen 2012, 184 bladzijden, geïllustreerd en veel tabellen, grafieken e.d., € 35,00. Dit boek is een serieuze studie naar 'de krimp', als vervolg op het onderzoek Bedreigd Bestaan uit 1959. Misschien is het leven in een dorp zo gek nog niet.

Van volkskerk tot kathedraal – De St.-Jozefkerk in Groningen, Philip Elchers, € 29,50. De St.-Jozefkerk aan de Radesingel in Groningen is door architect Cuypers in 1887 ontworpen, in 1980 werd het de kathedraal van het bisdom Groningen-Leeuwarden. In dit boek aandacht voor de bouw- en parochiegeschiedenis, de rijke collectie voorwerpen voor de eredienst, de orgels en de geschiedenis van het liturgische gebruik van de kerk. Incl. een cd-rom met extra beeldmateriaal en de teksten op altaren, muren en ramen.

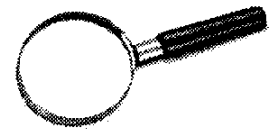
Vragen en antwoorden

redactie Johan Waterborg

Deze rubriek is bedoeld voor specifieke vragen op genealogisch gebied in de provincie Groningen en voor algemene vragen van genealogische aard.

Antwoorden komen van de GroninGEN-lezers; de redactie doet geen onderzoek naar aanleiding van gepubliceerde vragen; voor verdere regels zie Roots 2009 nr. 1, p. 31.

U kunt uw vragen en antwoorden sturen naar: J.A.P. Waterborg, Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer, tel: 050-230 34 40, e-mail: waterborg@ziggo.nl.

VRAGEN

2012/01 Frankes

Jantje Frankes, geb. 2-12-1860 te Opende gem. Grootegast, dochter van Arjan Frankjes en Tetske Huizinga,

trouwt 20-06-1889 te Zuidhorn met Wiebe Katt,

trouwt 20-07-1901 te Leek met Hendrik Veening,

trouwt 11-04-1906 te Aduard met Jakob Niemeijer, en

trouwt 26-07-1922 te Oldekerk met Gerrit Stobbe.

Vraag: Wanneer en waar is deze Jantje Frankes overleden?

Klaas Niemeijer, Vries

Bestuur van de afdeling Groningen

<functie>@groningen.ngv.nl

Voorzitter	G. Zuidema, Zilverlaan 30, 9743 RK Groningen	050-5776363
Penningmeester en vice-voorz.	H. Boels, Stadsweg 47, 9791 KA Ten Boer	050-3023207
Secretaris	H.J. Timmer, Coronastraat 14, 9742 EG Groningen	050-5711142
Bestuurslid (en CALS)	T.K.J. Wagenaar, Spiegelstraat 103, 9721 JT Groningen	050-5266701

Redactie GroninGEN

redactie@groningen.ngv.nl

H.J.E. Hartog	Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen	050-5253333
K. Niemeijer	Boerhoom 56, 9841 HZ Vries	0592-542262
T.K.J. Wagenaar	Spiegelstraat 103, 9721 JT Groningen	050-5266701
J.A.P. Waterborg	Vijverweide 13, 9791 EA Ten Boer	050-2303440

Knipseldienst

knipseldienst@groningen.ngv.nl

M. Becker-Jager	Frankrijklaan 49, 9501 RN Stadskanaal	0599-614257
-----------------	---------------------------------------	-------------

Webmaster

webmaster@groningen.ngv.nl

D. Uuldriks	Velthoek 24, 9642 RB Veendam	0598-633833
-------------	------------------------------	-------------

GroninGEN

wordt uitgegeven door de NGV (Nederlandse Genealogische Vereniging) afdeling Groningen en verschijnt drie keer per jaar.

Losse nummers eerdere jaren kosten € 1,00 per stuk en € 2,00 per jaargang, exclusief porto. Te bestellen door overmaking op genoemde girorekening, o.v.v. de gewenste nummers of jaargang(en).

Abonnementen

GroninGEN wordt gratis toegestuurd aan de leden van de NGV-afdeling Groningen.

Overige leden van de NGV kunnen zich abonneren via een bijkomend of gezinslidmaatschap van de afd. Groningen à € 9,00 per jaar, aan te vragen bij de landelijke ledenadministratie NGV, Postbus 26, 1380 AA te Weesp.

Andere belangstellenden kunnen een los abonnement nemen door overmaking van € 9,00 op rekening 556 30 62 t.n.v. NGV-afdeling Groningen te Ten Boer, o.v.v. 'Abonnement GroninGEN'.

Schrijvers-exemplaren

Schrijvers van artikelen krijgen een auteursexemplaar. Meerdere exemplaren te verkrijgen tegen een gereduceerd tarief, mits vooraf aangevraagd.

Voor **spelregels**, **verantwoordelijkheden** en **advertentiemogelijkheden**: zie onze website.

Oude nummers

Losse nummers 2008 t/m 2012 kosten € 3,00 en volledige jaargangen € 9,00, inclusief porto.

Kopij voor GroninGEN

Kopij voor het volgende nummer uiterlijk **begin november** toesturen aan het redactieadres: **Snelliusstraat 28, 9727 JN Groningen** of via een e-mail naar de redactie (zie hierboven).

Website NGV afdeling Groningen:

<http://groningen.ngv.nl>

Inhoud GroninGEN

september 2012, jaargang 19, nr. 3

Voorwoord	69	Een boterbriefje?	88
Afdelingsprogramma	70	Alle@@l digit@@l 37	90
Agenda	71	Aanvullingen, reacties	92
Naamslijst XXX: Delging kosten		Interview met Kees Tromp	94
Nieuwe vaart binnen Winschoten,		Nieuws van de archieven	96
1634	72	Boekenrubriek	98
Ficco Hartigh of Ficco Harckema?.	75	Vragenrubriek	99
Moord of doodslag in Winschoten?	79	Colofon	100
Het pottenbakkersgeslacht De Vries	82		
Armen- of werkhuis te Nw. Pekela .	86		